

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

[De Natvrali Ex Vngvivm Inspectione Praefagio comment.]

Baldi, Camillo

[Bononiae], 1629

urn:nbn:de:hbz:466:1-13286

Th
6112

~~Z. VI.~~

~~99.~~

T. VI. 16.

Th. 5112.

Francisci Stelluti Caej Lyncei.

T VI
16

Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

E X

V N G V I V M
I N S P E C T I O N E
P R Æ S A G I A.

X vngue cognosci Leonem ait adagium
vetus; An eadem ratione aliquid etiam,
ex vnguium inspectione de homine, &
humana natura præsciri potest? Physi-
ca hæc est interrogatio, ad metho-
dum physicam pertinet responsio, ea est
quæ ex notis nobis ad principia, & causas procedit, ergo
quid sint vngues earumque differentias, & causas specula-
bitur. Dixeris intenuilabor; At longe tenuiores sunt cor-
poris pili, eos tamen contemplatur physiognomus; Urinæ,
egestiones, cæteraque excrementa corporis longe minus
quam vngues sunt homini coniuncta, & cognata, a Medicis
tamen tractantur, ac diligenter considerantur; Non ergo
omnino operam, & oleum nos esse perdituros putandum
est, si de vnguibus pauca quædam dicere aggressi fuerimus,
atque ab vniuersalibus ex confusis ad certiora, & manife-
stiora procedentes, explicare, quid sit vnguis & vnguium
causas, & differentias, & qualitates, & significationes ten-
tauerimus, nam neque vngues despexit Hipp. in progno-
sticis quem non imitari foret penè piaculum.

A

Quid

Quid sit Vnguis . . . Cap. I.

Vnguis vox est plures habens significationes. Nam & lapillus quidam preciosus, qui etiam onix, vocatur vnguis; est etiam morbus quidam oculum infestans, & pars extrema foliorum rose, & testarum quarundam operimenta, & instrumenta nonnulla vngues, & forte alia quaedam, vocantur. Verum magis proprie vox haec capta significat partem duram, & pene insensibilem in extremitatibus digitorum hominis positam; Nam brutorum extremitates non vngues, sed vngulae appellari solent. Non tamen vnguis est extremitas digiti, sed in extremitatis parte superiori positus; Non est cutis, aut carnis digiti particula, quoniam caro propter nervos, & membranas ad nexas, & commixtas & cutis maxime sensitiua est, at vnguis sensus in parte extrema vel nullus, vel est valde parvus, & obtusus; vivit tamen quodammodo, crescit, quare & natura nutritur; Videtur autem spectanti motum localem digitorum, vnguem esse extremum tendinis extra carnem, & cutem porrecti, cuius duae partes una interior vivens, & sensum habens, altera calore, & sensu priuata, & haec exterior est; Et quoniam ex quibus sunt tendines ex iisdem erunt & vngues, constantque tendines ex nervis, & ligamentis, illi a cerebro originem ducunt ista ab ossibus, haec ergo vnguivum erunt principia quaedam, & quoniam orta naturam suorum principiorum testantur, ex vnguibus nonnulla de cerebro, & ossibus significabuntur, fiunt a natura per internum calorem remissum, & externum frigus, quare frigidi, & sicci existunt, ergo & duri, & quoniam sunt a natura, alicuius gratia facti sunt, natura enim est agens propter finem; Non ergo sunt pura excrementa, sed ad robur digitorum, & ut melius suam faciant operationem, & parvas res facilius apprehendere possint, vngues homini sunt dati; Ergo vnguis erit ultima tendinis movetis digitos extremitas, extra carnem, & cutim aeri

expo-

DE VNGVIVM PRAESAGIIS. 3

exposita, ad firmandas, & perficiendas digitorum operationes magnopere utilis. Qui dicitur sit vnguis, ex quibus & à quibus, & cuius gratia sit à natura constitutus ex his est satis manifestum.

Vnguivm species, & differentia. Cap. I I.

VNgues humani alij pedum, alij manuum sūt, qui sūt in pedibus, quamvis & ipsi suam habeant significationem, attamen quoniam apud probos, & ciuiles viros raro spectantur, neque enim inter diu ingenui sine caligis, & calceis gradiuntur, de vnguibus pedum non erit sermo, sed tantū de his qui sūt in manibus. Differunt inter se humani vngues, substantia, quātitate, qualitate, loco, actione, & passione; substantiam voco, ex Medicorum sententia, duritiem, mollitiem raritatem densitatem, item leuorem, & asperitatem, & cæteras qualitates secundas, quas cognoscit sensus tactus; secundum quantitatem vngues, vel magni, vel parui sūt, continui, vel disiuncti, & fissi, atque id vel natura, vel arte etiam, vel demum casu, item vel magni sūt, vel parui secundum latitudinem, vel secundum longitudinem, vel demum secundum omnem dimensionem: At qualitas multiplex est namq; habent habitum, vel potentiam ad scalpendum, ad secandum; ad stringendum quæ capiunt, & interditorum vngues hi magis, illi minus hac potestate insigniti sūt, longe enim ad actionem paratiores sūt vngues manus dextræ, quam sinistræ; & pollicis, aut indicis, quam reliquorum digitorum. Qualitates vnguivm præter sensum tactus, iudicat etiam visus; & quidem secundum rotum vnguem, cū alios albos, alios purpureos iudicat, alios demum pallidos, & liuidos, & ad nigredinem accedentes; Et secundum partem etiam de his determinat, dum hos vngues videt puros, alios vero canaliculis plenos, & quasi striatos; & quosdam alios maculis distinctos, colore, radijs, locis inter se longe differentes, secundum colorem enim alij

4 DE VNGVIVM PRAESAGIIS.

maculas habent albas, alij nigras, liuidas rubras, ad nigredinem accedentes; ex his maculis alię radiosæ dicuntur, alię radijs carent, & vt cunque vel sunt in principio, vel in medio, vel in fine vnguis. Diuiditur enim à chyromanticis, in tres partes vnguis, prima ea est, quæ infixæ carni est, vnguis dicitur radix, in plurimis alba, & hæc non solum viuit, sed ferè sensus est particeps, secunda ea est, quæ ad ruborem accedit in his qui bene valentes sunt; Tertia extrema est, quæ neque sentit, neque viuit nisi vt capilli, quare & sine sensu secatur; Hæc autem pars tertia à chyromanticis dispicitur; figuras etiam vnguuium spectare conuenit; nam alij sunt oblongi, alij rotundi, alij recti, quidam curui, turpes pulchri, æquales inter se, in æquales, & male tornati, & impoliti; secūdam loca etiam de vnguibus fertur iudicium, nam quamuis eędem penitus maculæ sint in duobus digitis diuersarum manuum, non idem significant, neque etiam si sint in diuersis digitis eiusdem manus eadem indicant, animi, vel corporis dispositiones, & naturales habitus. Quod ergo loco differāt ex his etiam est manifestum; distinguuntur quoque secundum agere, & pati, quoniam alij sunt robusti, & apti ad labores tolerandos, & opera facienda, prout eorum fert natura, parati, & commodi, alij ex opposita sunt imbelles, & propter mollitiem ad operationes digitorum iuuandas inepti, & inefficaces; Tot ergo videntur esse vnguuium differentia, quas tactus, & visus iudicare potest. Neque enim auditus, aut gustus, aut odoratus de his fert iudicium, neq; per se aut per accidēs, vt puto, esse perspicuum.

Quid ex vnguuium inspectione colligi possit. Cap. III.

Considerationem vnguuium sibi proponunt, & chyromantæ, & Physici, vel Medici; at longe diuerso procedunt modo, & alter ab altero diuersam habet intentionem; Chyromantes obseruationibus memorijs, & experiētijs se procedere ait, Physicus ratione vritur, & demonstratio-

DE VNGUIUM PRAESAGIIS.

strationes à signo sumptas vsurpat, chyromantes de futuris contingentibus, & de fortuitis casibus se posse multa asserere putat, ex aduerso de his non cogitat Physicus, sed signa naturalia excipiens, dispositiones, & habitudines, ac propensiones tum animi, tum corporis indagatur, & certis inditijs, quod res ita esse possit, affirmat, nihil tamen necessarium ponens, vt pote qui scit hominem liberum habere arbitrium, & inclinationes naturales superare posse: Nemo enim est qui non mitescere possit, dummodo culturæ patientem accommodet aurem. Et medio, & fine cum differant chyromantici, & physici, putandum est has disciplinas esse toto genere diuersas, planè igitur nomine scientiæ indigna est chyromantia, tum ratione finis, quem sibi proponit dum de futuris contingentibus certum aliquid asserere se posse putat, tum mediæ cum ea, vt diximus nullam in se probabilitatem habeant. Quid enim cognationis, & consequentiæ reperitur, in hoc connexo. Callius habet circularem lineam cingentem primum nodum pollicis; ergo mortem oppetet violentam, & (vt aiunt) laqueo suffocabitur; Item Platoni cingulus Veneris intersectus est, ergo omnifædissima Venere conspurcatus tandem in carceribus diu detentus marcescet; Et qui vniuersalem propositionem pronuntiabit, nullam veritatem agnoscat; Nempe cui omni linea circularis primum pollicis ossiculum perfecte circumdabit laqueo suffocabitur; Quam cum quidam scriptor chyromantiæ aliquantulum tandem confirmare vellet, dicebat, quod sicuti linea illum articulum circumdat, ita laqueus collum; At Physicus naturam vnguium, & digitorum contemplans per illorum definitionem ad principia deueniet, cognitionemque cerebri, & ossium habebit, quæ cum sint partes ad constitutionem hominis requisitæ, & ad instrumentorum compositionem veniant, necesse est, vt et ex instrumentorum contemplatione, quales sint eorum operationes cognoscat. Et quoniam in hac de vnguium significatione, & methodo necessarium erit plures voces à chyromantia

mutuare, operæ pretium me facturum arbitror, situm hæc explicuero; tum quid chyromantæ de vnguibus sentiant paucis narrauero. Sic enim propositum meum facilius exequar, & curiositati eorum satisfaciam, qui hæc, quantum vis falsa cognoscere auent, & simul eorum vanitatem apparere manifestam sentient.

*Chyromantum de digitis, & maculis vnguium
sententia. Cap. I V.*

Circa manum versari chyromantiam ex nomine ipso clarum est; dicitur enim chyromantia, quasi manus cognitio, aut per manum diuinatio; loquitur chyromantes de vola, & lineis quæ in illa sunt, loquitur de digitis, & vnguibus, & maculis, quæ in eis apparere solent, nos de lineis volæ nihil dicere oportet, de digitis quatenus illorum extrema sunt vngues quid sentiant, exponemus. Manum dextram ostendere aiunt, fatum eorum, qui interdium nascuntur, sinistram eorum, qui noctu ex vtero prodierunt; præter hæc digitorum radices, & digitos planetis attribuunt, Veneri pollicem assignant; Ioui indicem, medium Saturno, annularem Soli; Auricularem Mercurio. Pollicis partem inferiorem dicunt Veneri datam, superiorem autem Marti assignant, & uti Mercurio superiorem auricularis, ita inferiorem dant Lunæ; quare duo extremi digiti duos habent planetas, medij vnum tantum; Alij tamen aliter hæc distribuunt, cum hæc ad libitum sint ficta, & his nihil respondeat ex parte rei, nam Lunam ponunt in parte inferiori manus, & Martem in medio collocant; Nobis satis sit hæc nomina supponere; Dextram manum continere prosperitates, sinistram infortunia portendere aiunt, liuidas maculas vocant saturninas, & plumbi naturam referre, & aquam à terra immunda passam indicare; Albæ ad Venerem reducuntur, & ad stannum, quod illius vocant metallum, in his à chymicis aliquantisper dissidentes, qui metalla ex argento viuo, & sulphure generant. Rosæas Iouiales vocant,

DE VNGVIVM PRAESAGIIS. 7

cant, & ad naturam æris lucidi reducunt; Nigras Martiales, & ferreas; Mixtas Mercurio donant, & argento viuo; subcastaneas Soli, & auro, Lunæ quæ contractæ sunt, & ex albo, & rubro colore vix apparente compositæ, & ad argentum referri dicunt; Præter hæc maxima est differentia si in principio in medio aut in fine vnguis apparuerint maculæ; à dextris, à sinistris, in superficie, aut profunda, in hoc item vel in illo digito: Item addunt radiosas esse primæ magnitudinis, & potentes valde; Non radiosas secundæ magnitudinis Stellæ referre, prout in hoc vel illo vngue apparent Veneris, aut Iouis naturam repræsentare; Punctum referentes esse tertiæ magnitudinis, vix apparentes quartæ, & tantummodo effectum suum minari, at qui facile impediatur, ne ad finem perueniat; Hæc sunt quæ à chyromantibus prædicantur, quæ cum nullam rationem nullamque obseruationem, quæ fidem faciat, habeant, omnino ridicula iudicanda sunt, & quæ à sano homine explodantur omnino digna. His itaque omissis ad magis seria, aut saltem minus improbabilia veniamus, sunt enim vngues opera naturæ quæ Dei ministra est, quare non contemnendi.

De Maculis vnguium. Cap. V.

DE vnguibz institus est sermo, his accidit, vel puros esse, vel maculosos, de vtrifque agamus, & quid sint, & propter quid appareant; Dictum est vngues tendinum esse extremitates, atque hos ex neruis, & cartilaginibus ab ossibus originem habentibus conflatos esse; Hi tunc secundum naturam dispositi sunt, & sibi similes, quâdo albi sunt, & album facient vnguem, & si ad pituitam naturalem accedent, quæ aqua est, & albi, & clari erunt secundum se vngues, & quasi laminæ corneæ diaphani transparebunt; Et quoniam transparentes, naturam sanguinis in subiecta carne existentis ostendent, quare & rosei apparebunt, at si aliquam ob causam retrocesserit calor, & sanguis, liuidi videntur.

8 DE VNGVIVM PRAESAGIIS.

tur vngues, idque euenire videmus ijs, qui vel vehementius frigent, vel frigida febre afficiuntur, vel prope sunt moribundi, ac tandem qualis est subiectus humor, tales etiam apparent vngues, secundum partem mediam, quoniam illa magis diaphana est, quam radix; si quidem magis siccata, omne enim quod clarum, & aqueum cum sit, quo magis siccatur, si modo laeuigatum fuerit, aut est diaphanum, aut natum est lucem repercutere, & colorem, qui lumini mixtus laeue corpus ferit; Ex his vt putō probabile est, nos posse cognoscere qui nam humores in corpore dominantur, neque solum vt nunc, sed etiam simpliciter, & à primordio generationis. Nam & illorum principia sunt in partibus seminalibus numerata. Nā tendines, atque nerui abscisi nō regeneruntur, quod proprium est partium seminalium, purum itaque voco vnguem eum, qui nullam habent maculam, album praesertim circa mediam partem, in quo praevalet pituita; rubeum si sanguis dominatur, at si flaua bilis superat, vnguis clarus, & lucens rosam imitabitur, in hoc à sanguineo vngue differens; quod sanguineus purpuram ostendit, & refert; ast bilis naturalis rosae colorem foliorum exteriorem representat. Sed biliosus vnguis, non habet cum alborem in radice, quem habet sanguineus, & ad colorem lucidiorem accedit, bilis enim ignis naturam refert, qui & roseus est, & lucidus, si vero liuidus est color, & fuscus iam hoc atrae bilis est signum; De puro vngue, & causis colorum qui in ipso apparent dictum est.

Nunc causas macularum scrutemur. Maculas alias esse magnas, vel radiosas, quas chyromantæ ad Stellas fixas primæ, & secundæ magnitudinis referunt; alias minores, quas dicunt Stellas tertiae, & quartæ magnitudinis, & vt cunq̄ue ad planetas reducunt; Earum numerus, secundum illos duodenarius est; Nunc causas persequi conemur.

Ex quibus sumus, ex ijsdem nos nutriri certum est, ex quattuor humoribus constamus, & hos esse corporum humanorum principia iam est in confesso; quare & proximum nutri-

nutrimentum tale esse putandum est, & quoniam in ea massa, quæ per venas meat, prævalet sanguis calidus, & humidus, & ob id purpureus, ideo in his qui secundum naturam bene dispositi sunt, in cute, sub vnguibus, & in corporis etiã alijs partibus apparet color sub rubeus, quem iuncta sanguini puro facit pituita. Hunc autem colorem, probabile est, accipere alimentum cum fuerit concoctum, & à facultate primum, ventriculi, deinde epatis elaboratum; facit enim per elixationem plenam ventriculus chylum album, quæ enim elixantur edulia, plerunq; videntur alba, vt carnes vitulinæ, & suillæ; Attractus chylus per Mesaraicas venas ad epas, ibi efficitur rubeus, nam quæ à calore sicco patiuntur, qualis est, qui in icore, illa rubescunt, si terræ & aquæ fuerint, sic lateres dum coquantur in fornacibus rubescunt, sic omnia quæ ab igne sicco vehementer patiuntur rubra fiunt, forte præter vtrunque genus plumbi, quoniam in ipso est plurimum aquæ prohibentis passionem ab igne tentatam quare liquefactum non rubescit, vt aurum, & æs.

Causæ coloris, & figuræ macularum. Cap. VI.

Colorum quæ in vnguibus reperiuntur causas exponere tentauimus, nunc de maculis macularumque passionibus aliquid dicendum; Apparent in partibus vnguium diuersi aliquando colores, etiam à maculis distincti. Nam plerique vngues, & præsertim pollicis habent partem inferiorem, quæ radix dicitur, candidiorem, quando, vt dictum est, humidior existit, si quidem propinquior tendini, qui albus est, quare minus transparet, id enim illi accidit, quod vitro irrorato à flatu per os exeunte contingit, tunc enim album videtur, neque transparet, neque lumen reflectit; Media pars, quoniam cornea est, & sicciior ideo magis transparet, carnisque & sanguinis colorem, & proprietatem representat; suprema cum præcæteris siccissima sit, & magis cornea, etiam magis oculis manifestat, quæ sub ipsa, aut in ipsa existant; Inter qualitates quas immediate animaduertit
oculus,

oculus, sunt macularum colores, & figurae. Primum igitur dicamus quid ipsae sint, ex quibus, & a quibus fiunt, sic enim eorum natura nobis innotescet; Dictum est corpus, nostrique corporis partes nutriri sanguine qui in vasis reperitur, hic Heterogeneus est, & dissimularis, ex quattuor primis humoribus constans, & cum membra diuersa sint accidit etiam, quaedam modo plus de humore bilioso participare, alia pituitoso sanguine, alia demum melancholico magis gaudere, sic splen atrum ad se trahit humorem, serosum renes, pituitoso delectatur sanguine cerebrum, & partes membranosa; caro sanguinem trahit, eoque bene nutritur; At quamuis vnum quodque membrum, & corporis pars sibi proprium, & congeneum trahat humorem, tamen quoniam cum alijs mixtus est, accidit quod non omnis in naturam, & substantiam attrahentis membri conuertatur, quare euenit, vt aliqua pars expellatur tanquam excrementum, sunt igitur haec, quae in vngue visuntur maculae, partes excrementorum tertiae concoctionis, quae fit in tendine, & ad illius extremitatem, quae vnguis dicitur, peruenientes illum signant; Et quoniam contingit aliquando fieri imperfectam etiam hanc tertiam coctionem, ob imperfectionem caloris partis, & eius debilitatem, hinc paruus quidam nascitur flatus, qui si per cutis poros exiuerit, vestigium illius in vngue non relinquit, at si de tendine non exeat, neque ab eius calore resoluitur, crescens vnguis cum fatulento illo excremento facit radiosam maculam, id enim opus est caloris debilis, vt generet flatus, qui in diuersas partes distrahat, humorem cum quo iunctus est, Hancque flatus operationem conspici licet, in bulliente aquae, & in nubibus leni vento agitatis. Quid ergo sit macula, & quae radiosa existat, ex his patet.

Nunc colorum causas, & passionum, quas monstrat in vnguib; visus, scrutemur. Diximus chyromantas duodecim macularum passiones obseruasse harum vna erat albedo; Quae igitur sunt harum albedinum causa? Cum in tendine aliquid crassioris pituitae concoctionem, & applicationem,
 siue

siue conuersionem insubstantiam tendinis effugerit, quasi excrementum ad vltimas partes fertur, & ad vngues perueniens eas colore inficit albo superficialiter, si contigerit in superficie tendinis constituisse, profundiores si in altiori parte concepta fuerit; si pauca admodum fuerit materia pituitosa, erit punctum referens macula; & si cum modico flatu conuincta radios habebit, at omni destituta flatu, carebit radijs, & quod in comætiis videmus barbam facere, idem accidit in his radios maculis, barbatus fit comætes, quando quaeritur materia, vel non est tota simul, sed pars à calore dissipatur, pars trahitur, vel cum materia combustibili ad est iniunctus flatu, qui calorem fugiens materiam dispergit, ac dissipat, ita his in maculis radios a modico flatu distracta materia facit radios, & si flatu continuitatem materiae pituitosæ soluerit, & distraxerit, fracta se se offeret macula, fusca est quam ater humor producit, at si rosea fuerit à flaua bile nascitur; rubra procedit à sanguine; liuida est quæ actionem naturalis caloris fugit; neque enim nostri corporis partes liuescunt, nisi à calore fuerint desertæ, & propter hoc mortuorum liuida sunt corpora, & vrina liuida ex Hippoc. mala est, & supra dictum est, vngues frigore liuescere; peiorque habetur liuidus color in vrinis quam niger, quoniam ille caloris naturalis extinctionem arguit, at niger à superabundantia humoris atrii potest causari. Colorem corticis castaneæ maturæ, aut Iecoris habent, quæ à sanguine affato originem habuere. Mixtæ sunt in quibus plures vno humores conuenisse contingit. Quid igitur sint huiusmodi maculae, & ex quibus, & a quibus, & quomodo fiant, & cur tales appareant ex dictis arbitror posse esse manifestum. Quare apparet etiam has nihil cum Ioue, aut Marte, & Stellis habere commune neque vllam cum metallis convenientiam, nisi eam communissimam, per quam omnia dicunt secundum materiam esse eadem, at secundum formam diuersa.

Alia

Alia Vnguium accidentia qua visus mediate animaduertit. Cap. V. L. I.

IN quærendis causis passionum, quæ vnguibus in esse videntur, ab his quæ primo ac per se ab oculo cognoscuntur, incepimus, nam quæ visus docet ea videntur esse notiora; à notioribus autem nobis incipiendum esse supposuimus. Præter has quædam etiam alia sunt in vnguibus accidentia, quæ per colores cognoscit visus; nempe motum, quietem, continuitatem, numerum, & figuram, quæ solent, & communia vocari sensibilia, quoniam præter visum, alij etiam sensus ab his obiectis ad actum mouentur, vngues mutari, & stare dicuntur, quoniam aliquando crescunt, aliquando non, crescunt in viuentibus, & in mortuis vsq; ad certum tempus. In viuentibus crescunt, & augentur, propter continuam appositionem, quæ fit à calore naturali, cum autem aliud addatur, aliud pelli necessarium est, aliter enim rei non seruetur forma, quæ certa materia, & magnitudine terminata continetur, in mortuis putredinalis calor in humidum agens viscidum, & capillos, & vngues auget, donec consumptus fuerit humor, & euauerit calor, propter eandem causam accidit aliquibus ruri manentibus, quod vngues, & capilli magis crescant, quam in vrbe degentibus, quoniam calor naturalis ob motum, & ambientis aeris calidiorem dispositionem robustior factus excrementa validius expellit, quodque fit rure melior, & laudabilior aer, testatur Horatius dicens.

„ *Nonisti ne locum potiore rure beato?*

„ *Est ubi plus tepeant hyemes, ubi gratior aura.*

„ *Leuiat, & rabiem canis, & momenta leonis*

„ *Cum semel accepit solem furibundus acutum*

Mouentur igitur vngues, & quæ in vnguibus sunt macule, quoniam ipsi crescunt, quoniam nutriuntur, & illis illorumque principijs, fit continua appositio; Et quoniam

motus

motus auctioris non est continuus, neque vnus, sed intercipitur quietibus, necesse est ergo per aliquod temporis spatium has maculas stare; praeter enim motum caeli nullus est, qui continuus existat.

Figura magnopere vnguium variatur, & vnus digiti vnguis ab altero aliquando valde diuersa est. Alij enim recti sunt, alij distorti, sapiunt enim naturam tendinis à quo pendent, qui rectus fuerit, & minime siccatus, sed multo abundauerit humore naturali pulchrum, rectum splendidum mollé habebit vnguem, ex aduerso turpis erit vnguis, cum tendinis substantia, & alimentum fuerit turbidum, non bene coctum, & excrementis abundans frigidioribus, distortus vnguis, & in curuus apparet ob tendinis siccitatem, & propter hoc qui febre hectica laborant, ijs vngues incuruantur, quod & corio, & cartis haedinis, & corneis laminis ex nimio calore videmus accidere; In partem superiorem conuertuntur vngues ijs, quorum vltimus digiti nodus, superne inflexus est; id fieri probabile est, in his, quorum pars tendinis superior facta est breuior; Memini me vidisse quendam, cui cum vulneratus fuisset index, postquam coualuit; extremus articulus sursum versus remansit, & vnguis etiam eodem modo superius incuruabatur; Qui vero plani sunt, & aequales, naturam sui tendinis referunt, cuius extremitates sunt; docentque ipsum tendinem magnopere esse secundum naturam, & sibi aequalem, striatos, costas, & canaliculos habentes, & vndulatos, male affectum docent esse tendinem, nam hi canaliculi, & striae proueniunt eo quod partes tendinis superiores sicciores sunt, & ideo haec passiones in senilibus vnguibus spectantur, raro in pueris, aut adolescentibus; idem de vndularis, & vndas imitantibus sentiendum, putandumque est has vndationes à flatibus propter debilitatem caloris naturalis in tendine procreari, & in vnguibus etiam apparere. Nodosi vocantur vngues, in quibus quaedam eminentiae, & quasi verucae paruae apparent idque etiam causatur à tendine, qui non aequaliter sibi apponit

ponit nutrimentum, & cuius quædam partes sunt crassiores, & ficciores quædam minus; à crassioribus, cum extra ficciores fiant, nascuntur nodi, & suprædicta inæqualitas. Hæc & eius modi passiones ac diuersitates figurarum generat natura tendinis, secundum quod illa diuersimode est affecta. Cadit etiam diuersitas in potentias vnguium, per quas faciunt suas naturales operationes; si enim potenter exercent suum opus, robustos arguunt tendines & horum tendinum robore suam potentiam firmant; Quod si flacidi, & debiles fuerint digitorum tendines paucum erit indigitis robur, & munus suum male exercent vngues, qui ab his principium sumunt; Hæc omnia per visum cognoscuntur, vel saltem non sine visu; Et ab operationibus ad eorundem potentias cognoscendas peruenimus; Quæ igitur sint, quæ per oculos cognoscuntur passiones, & propter quid sint ex his patere arbitror.

Passionum secundum quantitatem, & substantiam in existentium causa. Cap. V I I I.

Cognoscit etiam visus quantitatem, siue illa sit cõtinaua, siue discreta, & enim hæc ex communibus sensibilibus; discretum est corpus, cuius partes dissitæ sunt, continuum, cuius consistat; & coniunctæ reperiuntur; Magni vngues secundum longitudinem, & latitudinem à magnis tendinibus nascuntur, etiam magna ossa, arguunt; quare & robustum quidem corpus, sed non admodum agile, quinimò segne & iners; ex aduerso parui vngues paruitatem demonstrant tendinum, à quibus tales causantur, sic enim ab effectu, ad causæ notionem peruenimus; longi, & stricti à debili procedunt tendine, & aliquanto magis sicco, quam oporteret; stringens enim frigus debilem, & mollem tendinem longumque facit, & strictum; latus magis quam extensus, & longus eandem habet causam nempe tendinis latitudinem, & propter hoc etiam quorum tales sunt vngues, & tendi-

tendines, non admodum sunt robusti, sed molles, & qui diu brachia, & manus mouere non possint; fissos naturaliter facit vngues tendinis siccitas, & crassities, videmus enim crassiora ligna cum siccantur plerumque findi, & spinalis medulla quo fit siccior, eo in plures, & tenuiores finditur nervos, qui funiculos imitantur, quod si naturalis aderit humor, clarum est, quod continui apparebunt, humido enim heterogenea continuari, & partes simul adiungi perspicuum est. Restat vt ad eas quæ cognoscit tactus, quæque vocantur a Medicis esse in substantia rei, deueniamus; præter quatuor primas qualitates, tangibiles, quas dicit Aristoteles elementorum, & mixtorum quæ sunt, apud nos, esse principia, sequuntur quæ ex his nascuntur secundæ qualitates, & inter has primæ partes dantur, duro, & molli; Durum ad siccitatem referunt, molle ad humiditatem. Durum dicitur quod difficulter secari, ac diuidi potest, & quod tangenti non cedit, vt marmor, & ferrum; Molle autem, quod tangenti cedit, & facile diuidi potest. Duri igitur vngues duritiam, & soliditatem tendinum à quibus nascuntur arguunt, quare & robusti sunt, & robur etiã manus indicant. Talem fuisse Adrianum Imperatorem probabile est, qui digito mala, & pira quantumuis dura, & in matura perterebrabat. Tales erant etiam Massimini vngues, qui sui temporis robustissimi: miles poterat currentes equos, & rhedam sistere, & equum in medio cursu per caudam apprensam tenere; Ex aduerso molles tendinum mollitiem, & virium infirmitatem notant, quare in mulieribus delicatis, vt plurimum tales existunt vngues; & quoniam eorum tendines multum humoris continent, ideo lucidi, & eburnei spectantur, & quoniam molles, & lucidi, etiam tenues, sunt, & propter tenuitatem diaphani, & transparentes existunt; & quoniam tenues ideo flexibiles, quare neque facile franguntur, cui enim mixto inest multus humor, illud & flectitur, & non facile frangitur, quod in ramis salignis viridibus facillime conspicimus. Et quoniam oppositorum contingit opposi-

tus esse causas, & differentias crassi, & densi vngues, & obscuro oppositam arguunt tendinum dispositionem, opacitas, & obscuritas, & pallor indicant multum atrabilis, & terræ in tendine prædominari, quare & inflexibilis est vnguis, & crassus, & densus, passiones etenim hæ sunt, quæ in mixtis à terra, aut ab eo, quod terræ proportionatum est, inferuntur. Quæ autem fiunt à natura, si eadem sunt secundum speciem, ab iisdem fiunt causis, si similia, similes habent causas, & principia. Acutus vnguis indicat tendinem esse temperamenti biliosi, & audacem in aggrediendis actionibus virû, qui tamen facile fatigetur, & desistat, hæc enim natura est flammæ, quæ cum maxime sit actiua, minima aura modo ad hanc, modo ad oppositam conuoluitur partem. Nec stare potest, quoniam eius esse consistit in fieri, & eatenus est, quatenus fit, & cum facta est, non existit amplius flamma. Inter acutos, & aptos ad feriendum, & ad infligenda vulnera in hominum ora, quidam fragiles sunt, & finduntur, quoniam à sicciore ortum habent materia, minus fragiles, qui minus sicci, in his quidam suam à sanguine, alij à pituita trahunt humiditatem, qua flecti, non frangi possunt, obtusi opposita ratione se habent, & frigidum, & humidum esse docent tendinem, cuius causa tales existunt vngues; Asperi, & scabiosi fiunt si tendinis erit similis dispositio, nempe si in superficie præualuerit terrestris quædam siccitas; quæ facit vnguem ita scabrosam, vt tangenti omnino videntur similis ligno male dolato, aut nunc primum à ferra diuiso, quod si læuigatus apparet, acceptum id referet à bile, cum pituita, aut cum sanguine iuncta; erit sanguis si rubeum referet vnguis colorem, si eburneum pituita.

Quæ vero vnguibus, & maculis ex loco differentia accidunt ex se satis clare possunt cognosci. Nam quæ sunt manus, & digitorum sinistrae passiones, & accidentia sunt tenuiora, & debiliora, quam quæ dextræ; minus enim mouetur sinistra quare, & minus habet caloris, & ideo minus attrahit nutrimenti, quam dextra, & quod minimi digiti sint, & mi-

& minores vngues, pollicis maiores, causa est quoniam maior, & robustior est pollicis tendo quã auricularis, & teretes digiti orbicularem habent figuram vnguium, & si formam quadrangulam sortiti sunt digiti, propter eandem causam quadrangularem induent vngues formam, locatum enim quod in loco generatur, & à loco natum est, conseruari, loci formam, & figuram repræsentare non est absurdum.

De Significationibus Vnguium. Cap. I X.

HAtenus vngues, & earum maculas contemplantes quid sint, & quales, prout sunt effectus tendinum, declarare tentauimus; & eorum causas, ac differentias attulimus. Nunc easdem maculas, & vngues, vt signa aggrediamur, quid nempe significant, cum tales, & tantę, & in tali loco, aut digito existent. Et quoniam apud Physicam aliud significant, aliud apud Chyromantem, vt differentia harum cognitionum, & alterius vanitas appareat. Quid talis vnguis, aut passio, aut macula, apud vtrumque portendat breuissime afferre conabor.

Quod rationabiliter vngues aliquid significant, sic potest persuaderi, vngues sunt extrema tendinum, hi constant ex neruis, & ligamētis nerui principium sumunt à cerebro. Hoc membrum mōtus, & sensus causa est, & origo, si autem omnia orta naturam suorum principiorum repræsentant, poterimus igitur ex vnguibus temperamentum cerebri cognoscere, & ex hac cognitione sensuum determinare dispositionem, & motus localis, & voluntarij passiones, & differentias, concurrunt ligamenta ad cōstitutionem tendinum, & hæc ab ossibus originem trahunt, ossa totius corporis sunt fundamentum, & eorum temperies roboris, aut debilitatis causa est præcipua, ergo hæc etiam qualitas per vngues manifestabitur, sic igitur differentias sensuum, & localis motus, per cerebri temperiem venabimur, & hanc per neruos neruorumque extrema quæ sunt vngues scrutabi-

201

B mur;

mur; chyromantæ cum manus signa, & lineas, & digitos sibi subijciant, & totum considerantes, etiam partes, & particulas, & earum accidentia teneantur contemplari de vnguibus, & vnguivum maculis mentionem faciunt, differunt tamen quod Physicus aliquam, chyromantes nullam sui dicti rationem affert.

Ex Vnguivum inspectione aliquid inferri. Cap. X.

QUod autem Physicus processus, ac discursus aliquid rationabiliter colligere, & hominis passiones, propensionisque non nullas docere possit, credet utique aliquis; si animæ, & corporis communes putaverit esse passiones mixti, animamque Socratis, ab anima Platonis secundum se, & à materia seiunctam nequaquam differre specie, & utriusque eadem omnino esse potentias, & primas, & secundas, quod autem Socratis quædam potentia sint propinquiores actui, & perfectioni, quam illæ quæ sunt Platonis, & egeant minori labore quam quæ Socratis, id accidit ratione membrorum, quæ magis apta, & minus ad sua munera per agenda secundum quod magis, aut minus elaborata fuere, quod contingit propter materiam ex qua constituta sunt, quæ materia talis est magis, aut minus disposita ad suscipiendam ultimam membri perfectionem, secundum quod à primordio hæc, vel illam suscepit temperiæ; Hæc ergo membri temperiæ cognita, quam cognoscemus, dum non latebit simularium corporum membra constituentium mixtio, etiam membri illius propensionem, facilitatem, & difficultatem in operatione naturali cognoscemus; Totaque ratio hæc apparebit, si consideremus oculum, oculique structuram, & partium, quæ illum statuunt, temperiem, ex quo apparebit, quod simularq; cognita fuerit oculi, & partium illum constituentium temperies, cur & Socrates sit lusciosus, Plato optimè videat, hic eminus, ille cominus, fiet manifestum. Aspicio oculum Socratis, video illum turbidum, ex hoc

hoc in humoribus, & praecipue in christallino conijcio terram praevalere, cum aqua mediocriter elaboratam, confirmor in opinione, quoniam video non facile in videndo fatigari, eminus tamen non aspicere valde, cum autem hanc temperiem cognoscam, & terrae proprietates colligam; quas cum cognoscam, iam mihi fiet manifestum cur Socrates sit lusciosus, cur non videat eminus, cur multum requirat lumis, ut cernat, & quod noctu nihil penitus valeat videre; Hic ergo erit procedendi methodus à sensibilibus vnguium passionibus, & per resolutionem procedere ad simularium partium cognoscendam mixtionem, quam temperiem vocant, ab hac ad partis dispositionem, ad potentiam, & obiectum circa quod agere, aut à quo pati nata est potentia, dum nota fiet potentia, etiam & operatio illius cognoscetur; Natura enim lapidis est ferri deorsum, sic homines, ceteraque animalia naturalem suam propensionem facile sequuntur, quae principium est operationis, ex qua nascitur habitus, secundum quem tales dicimur, & quoniam operationes sequuntur illos qui operantur, quales haec sunt, talis homo, & qualis homo, talis est eius conditio, reputatioque, & fortuna; ex quo unusquisque suae fortunae Faber dicitur. Ab vnguibus vnguiumque passionibus ad inquirendam cerebri, & ossium generationem, aut melius loquendo mixtionem, ac temperiem procedemus, & qui nam humores praedominentur, qui secundum & tertium locum teneant in mixtione scrutabimur, quae & nobis innotescant ad quas actiones magis, aut minus propensae sint potentiae, & qualitates cerebri. Quare manifestum est quod alias probare tentauimus, formam, potentias, & virtutes nobis afferre, materiam vero potentiarum dispositiones causare, secundum quod magis, aut minus impedit illas; Nam defectus, omnis, & imperfectionis causa est materia, sicuti perfectionis forma; non quidem quatenus est materia, sed quatenus illi semper annexa est priuatio, quam aliquando efficiens formam totaliter expellere non potest; quod ergo rationa-

bilis sit hic processus, patet. Neque de futuris euentibus singularibus quidquam definire prætendit Physicus, sicuti facit chyromantes, sed res naturales, & passiones à natura prouenientes licet absconditas, & obscuras, per ea quæ nota sunt consequi se posse autumat. Neque ut arbitrò, est ridendus, qui per vngues, & vnguium maculas propensionem animi posse cognoscere sibi persuadet, si considerabimus, quomodo canes non solum per ferarum vestigia, sed per odorem quem in vijs eorum Domini reliquerunt, rebus nobis omnino ignotis, hi dominos, illi feras inuestigēt, & tandem reperiant: Neque enim putandum est, si quid à nobis ignoratur, illū à nemine sciri posse, nam id esset nimis magnifice, & arroganter de se ipso sentire. At qui animum aduerterint ad cornices, ranas, hyrundines, & fornicas longe illis se imperitiores iudicabunt, aiunt enim dum instat pluuia quod tunc cornix plena pluuium vocat improba voce.

„ *Et sola in sicca secum spatatur arena.*

„ *Et veterem in limo rana cecinere querelam.*

Extrudant formicæ oua, ad sua cubilia properant apes, & vespæ dum instat imber, quem quoniam illi mirabiles viri non sentiunt, neq; præsentire valent, dicendum ne erit non esse futurum? Veritatis vbique imagines sunt, & vestigia, & omnia quandam inter se coniunctionem habent. Hac maiorem illa minorem, sed non cuiuslibet datum est adire corinthum.

„ *Sedit qui rimuit, non succederet ne.* Inquit Horatius.

At qui peruenit fecisse viriliter, est credendum, quod si non peruenit in magnis voluisse fatis sit.

Durarum, & mollium vnguium significationes. Cap. XI.

HIs explicatis quæ quandam præparationis rationem habere videbantur, ad ea quæ à principio proposuimus examinanda veniamus; Hac duo iam erant, alterum, quid

quid vnguium differentia, & alterum, quid portenderent maculae in vnguibus apparentes, atque haec secundum methodum physicam, hoc est rationabilem, & cum secundum naturam sit substantia accidentibus prior, ab his passionibus, quas Medici vocant substantiales originem sumemus, eas nimirum, quae immediate primas qualitates tangibiles sequuntur, considerabimus; Haec sunt, ex Aristotele quarto Meteor: durum, & molle, quorum prius ad siccitatem, posterius ad humiditatem reducitur; Duri vngues sunt dupliciter aut perse, & secundum naturam, aut ex accidenti propter laborem, & vitam, ac ciborum genus aut gratiam, aut morbum. Si durus naturaliter est vnguis, ergo & durus tendo, ergo multum cartilaginis, & minus nervi in compositione à primordio in se habuit, ergo probabile est ossa esse magna dura, & solida, at haec indicant prevalere naturalem in corpore melancholiam crassiorem nempe sanguinis, & magis fibrosam partem calore, & spiritibus plenam; Talemque dicemus fuisse Herculem, Talem Thæseum, & Aiace; Quos licet ingenti animo, & iniuncti viribus essent, ab atra bile tamen fuisse aliquando exagitatos legitur, cum scilicet maiorem quam oportet, conceperit calorem; si ergo in homine praevaleret siccitas, & melancholia, quam naturalem vocant, secundum corpus erit robustus, & ad labores sustinendos natus, at secundum animum, duræ cervicis homo, & qui difficile credat, & cum crediderit difficilius deponat suam opinionem, siccitatis terræ hæc est natura, ut impressiones difficile suscipiat, susceptas diutius teneat; Hic incantationibus, & superstitionibus facile capietur quoniam credulus est, in his quæ sub sensum non cadunt ad hæc enim se habet ut tabula nova in qua nihil est pictum, neque enim ingenium habet acutum, quod flava bilis suppeditat, dum mediocriter agitata incalescit.

Sanguis autem melancholicus crassus est, quare & crassos generat spiritus. Et si contigerit hos in calefcere plus iusto tunc homines infurias ruunt; crudeles, & terribiles ap-

parent, & huiusmodi vngues vt ait Iuuenalis.

Hispida membra nigra, & duræ per brachia setæ promittunt atrocem animum, & qualem aiunt esse Agyptiorum in victorijs, intolerabilem in fortuna prospera, in aduersa longe foeminarum viliorem, quod de quibusdam etiam populis nostri seculi audiui, & legi passim dici, victores esse plus quam viros, victos minus quam foeminas; Morbis subiecti erunt hi, quorum tales sunt vngues, qui ab atra bile creati solent, tum interni, tum in cute, nam, & febres quartanas facile patientur, & lepram, & carcinomata, & hæc, atque alia huiusmodi. Item quales sint erga diuina, & quales in se ipsis, respectu proprii corporis; quales soleant erga alios esse, paucis percurramus; Melancholici domesticos parum amant; amor calorem dicit, & melancholici frigidi, externos, & se ipsis maiores honorant, neque illis repugnare audent, non quod ament sed quoniam timidi sunt, at si humor incaluerit, audaciores alijs efficiuntur, & si iram conceperint, acerbissimam seruant, neque eam deponunt nisi aut vltionem sumpserint, aut post longissimum tempus, ferrum enim, cum incaluerit, diu ardorem conseruat; & quoniam ficci sunt, & siccitas ab alijs rebus, res alias separat, ac proprio termino terminat, hinc sequitur vt inhumani, in ciuiles, & rustici videantur, putandum tamen est illos veraces esse, & non libenter homines decipere, quoniam eorum phantasia sicca est, siccum non facile recipit externas, & varias impressiones, & imagines quas sanguis, & bilis suggerunt; sed quas habet diutius seruat. Mendax autem male memor est, neque eadem semper dicit; Has & huiusmodi proprietates, seu propensiones habere probabile est, hi quorū duri sunt vngues, duriq; tendines, quin etiam continget horum duram esse, & crassam cerebri substantiam, quare & difficile per illam transmeare spiritus, & scientijs, speculationibus, & subtilitatibus esse ineptos. Neque solum hoc illis accidit, sed aut despiciunt scientes, & litteratos, aut nisi despererint, non tamen in ipsis aliquid admirabilis, & laude digni

gni

gni esse credent, ex aduerso quorum vngues molles sunt, & læues, flexibilesque, & tenues ad foeminas referimus, timidique, & imbelles erunt, & superstitiosi, & honorum cupidi, & auari, frigidioris enim & humidioris cerebri naturam indicant, & quoniam hanc habent naturalem frigiditatem cerebri, ideo timidiore sunt, & quoniam spiritus tenuiores, ac materia cerebri subtilior, ideo etiam ambitiosi, & ingeniosi sunt, frigiditas timorem inducit, timoris filia est auaritia, & perspicacia, & calliditas, nec non & mendacium, timent enim auari semper ne egeant, & qua ratione suæ cupiditati, & timori succurrant, continue cogitant, & hoc est quod astutiam, & ex astutia suggerit mendacium, & semper se egere arbitrantur, & quoniam sunt læues id docet humiditatem præualere, quæ mollitiei est causa, & propterea quod cerebri materia subtilis, at tenuis est, ideo dant aures omnibus, vt etiam iudicentur creduli, sunt etiam instabiles, & qui fidem non seruent, & quibus credere vel iuratis non possis; humidi enim proprium est alienas, & externas qualitates prompte suscipere, & prompte deponere susceptas.

Quale dicatur ex vnguibus presagium. Cap. XII.

Non putandum est autem, quod simulatque aliquis vngues molles, aut duros habuerit, illum necessario esse talem, qualem diximus, etiam si vnus, & alter talis apparuerit, si quidem vna hyrundo non facit ver, & testis solitarius non putatur plene probare; oportet plura signa concurrere ad hoc vt secure aliquid asseri possit; Quin neq; id sufficit, quoniam educatio, lex, consuetudo, sodalitia, regio, & quam plura alia sunt, quæ nos naturamque nostram peruertunt, & alterant; Et quidquid à Phycico, siue Phycionomo enuntiatur de habitibus, & virtutibus, & vitijs non asseritur, sed tantum dicitur, Socratem habere propensionem ad hæc, vel illa vitia, vel virtutes non dum tamen habitam acquisisse; Et qui plurimū temperamento tribuunt,

non puto, id ex vnguium inspectione perfecte cognoscere posse, & dato quod per vngues cerebri cognitio haberetur, non sufficeret, ad habendam temperiem totius corporis Socraticis; cum & cor, & epar suas sibi vendicent partes, neque testes omnino sint in vtilis ad vniuersalis temperamenti constitutionē, cum videamus eunuchos, & euiratos in corporis fœminilis naturam mutari. Verum enim vero neq; ego valde in nobis posse temperamentum arbitror. Hoc enim potius hominis esse videtur materiale principiū quā formale, formæ autem tribuuntur operationes, quarum ipsa principum est, dicitur enim natura quæ causa motus est per se, & primo. Et dato quod temperies saperet aliquid formale, profecto simularium partium, non autem organica rum esset forma, at organa, siue membra proprie sunt principia operationum instrumentalia, & processus hic est, vt ex prima materia quæ pura potentia est, fiant elementa, ex elementis simularia corpora ex his dissimularia, & organica, quæ deinde certarum operationum cum sint præcipua instrumenta ex harum iteratione generantur in nobis habitus, per quos deinde dicimur tales, ex quib. apparet si quid actionis nobis suppeditat temperies, illud & materiale est, & valde remotum. Quod si temperies materiam dicit potius quam formam, & si quam significat eam remotam infert; & forma magis dicitur natura quam materia, manifestum est temperamento non omnia esse tribuenda, quod tamen quibusdam, & ijs doctissimis viris valde probabatur; Quod si quis intellectum, qui vel est forma humana, vel eius portio, contemplabitur, quem ponunt esse puram potentiam, & nihil actu, profecto cognoscet temperiem parum vel nihil in homine valere, quoniam si ad aliquam partem contradictionis magis inclinatus foret non esset pura potentia, quemadmodum suppositum est. Quare non magis hoc quam illud aptus est recipere noster intellectus, neque hoc quam illud magis cognoscet, quare neque ad hoc, quam ad oppositum propensior, erit appetitus, si quidem
nihil

nihil appetitur nisi cognoscatur, neque cognoscitur ab homine quidquam sine intellectu, qui eminenter continet omnes inferiores potentias, sicuti moneta aurea vna plurimas argenteas, & aeneas comprehendit; Quid si quidquam videris, aut audieris neque visa, aut audita intellexeris, nisi illis quoque mentem adhibueris; certum est, neque appetitus excitabitur, neque localis motus in nobis incipiet praesertim, nisi forte dormiuerimus, aut mente non constemus. Quam parum igitur credendum sit temperamento, & longe minus vnguibus, ex his manifestum, quoniam omnis nostra dispositio, habitus, atque actio, & electio extrinsecus habet ortum, neque magis anima nostra ad haec, quam ad opposita disponitur; Quod si videatur difficile, ut credatur, cum doceat experientia quosdam iisdem auditis conuictijs, ridere, alios vehementer irasci, cumque idem obiectum eandem specie potentiam diuersimode afficiat, necessarium est illam esse diuersam, & cum haec diuersitas non sit secundum formam oportet esse secundum materiam, atque eam non remotam, sed ita affectam, quam dicimus temperamentum, accidere enim videtur homini, quod gladio, qui quauis sit ferreus, & habeat aciem subtilissimam, at tamen bene non secabit, si nimis mollis sit materiae ferreae temperies, ex qua constat; His puto respondendum esse; Certissimum esse, quod nihil in mente reperitur, quod idem non fuerit in sensu, idque mens recepit, vel per sensum, vel non sine sensu, sed quae in nostra mente, atque animo existunt alia nobis animaduertentibus veniunt, alia sensim, & insensibiliter obrepunt; talis est species idiomatis, quo utimur, non quidem inuitis, at tamen non aduertentibus accidit loqui hetrusce, aut Italice; & qui propter sodaliria ad vinum, & venerem plus a quo videtur factus propensus, ille tamen talem subire se non sensit propensionem, adeo enim a teneris assuescere plurimum est; Quidam igitur mores, & habitus, ita sensim, & immanifeste nobis adueniunt, quidam alij ceu scientiae, & artes volentibus, & sentientibus accedunt, cui sententiae

tentiæ assentiunt etiam diuina eloquia, quæ dicunt, si cum bono versaberis bonus eris, si cum prauo peruerteris. Sicuti fumanti candelæ facillime ignis accenditur, ita puerorûm ætas mores, & actiones, quas facere viderit, etiam si non advertat imitatur; Imitatio enim est species quædam perfectionis nostri intellectus tentantis de illa sua pura potentia ad aliquem actum exire. Quod igitur eadem contumelia vehementer hic irascatur, alter rideat, causa est diuersa dispositio, aut habitus, sensim, & sine sensu generatus. Non ob id tamen negarem quin temperamento aliquid, non tamen omnia, sint concedenda.

Quid alia tactiles unguium indicent differentia.

Cap. X . I . I . I .

SEd iam ad partem alteram suscepti negocij, aut ioci reuertamur, & quid de vnguibus dixerint chyromantæ duris, atq; mollibus, referamus, ab his tamen non expectanda est suorum dictorum confirmatio, quoniam neque rationem, neq; experientiã habent, quibus sua placita adstruant; Hæc autem à me afferuntur, vt ab horû superstitionibus, & præstigijs animi nostri soluãtur, ne vè relicta luce tenebras amplectamur. Duros vngues aiunt esse proprios hominum obstinatorum, & crudelium, quodque erunt homicidæ, & præcipue sæuiet in vxores, fratres, & domesticos, quod mortem violentam subibunt, quod latrôcinia exercebunt; Quod sunt impij, & parum admodum religiosi, quales dicunt esse pyratas, & maritimos milites; si molles fuerint vngues in masculo, præ posteræ libidini daait operam, si fuerit mulier, impudica fiet meretrix, & à propinquis, suam turpitudinem pati non potentibus occidetur, multos illa habebit amâsios, multos amabit, & propter suam lasciuiam ad inopiam redigetur, sapissimæque decipietur, neminem amabit pudice, non filios non fratres, non maritos, quos putabit propter sua vitia sibi infestos; Hæc illi nullam rationem

tionem adhibentes pro certis asserunt; Si autem physico, aut physiognomo, rationem audienti, raritas, & tenuitas vnguium, aut his opposita se se obtulerint; item acumen, vel obtusitas, suis innixi principijs aliquid forte dicere poterunt; Raritas, & tenuitas dominantis flauæ bilis in corporis temperie sunt indica, tendines igitur rari, & tenues, propter raritatem multos admittunt spiritus, quare in principio actionum ad agendum sunt paratissimi, at cito deficient; propter raritatem enim facile labuntur ab euntibus spiritibus membra concidunt, & vis omnis resoluitur; propter raritatem, ijdem indicant cerebri tenuem esse materiam, & apprime mollem, aptissimam igitur ad patiendum, igitur horum exquisitus erit sensus, & mens apta ad intellectiones, & scientias, nam, & caro erit mollis, quæ ut ait Aristoteles significat mentis aptitudinem; ijdem etiam prompti ad iram erunt, qui tamen facile placentur, qualem, putandum est, fuisse Horatium qui aiebat, se irasci celerem, tamen ut placabilis esset; Crassi vngues, & densi oppositum designabunt, & melancholiam dominari per se ferunt. Crassumque sanguinem, & substantiam cerebri, crassiorum esse, quare & rude arguit ingenium, & durum, etiam hominem ad parendum potius, quam ad imperandum natum, qui facile decipi possit, non admodum iracundum, sed si irascatur, diurnam seruet iram, materia enim dura difficile externas suscipit impressiones, susceptas diurno retinet tempore; Notandum tamen dispositiones, & qualitates melancholix adeo esse diuersas, ut difficile sit illius species, & omnes effectus recensere; & profecto videtur esse omnino terræ similem, nam ut multæ sunt species terræ, quarum aliæ sunt fertiles, aliæ steriles, nigræ, albæ, rubræ, falsæ, omni sapore carentes, arenosæ, limosæ, & aliæ, atque aliæ, ita vix poterit effectus melancholicos aliquis toto vitæ tempore suæ enumerare, si linguæ centum sint, oraque centum, ferreaq; vox, (ut ait Virgil.) posset omnes delirij comprehendere species, quas humor hic pro sua diuersa dispositione,
& ha-

& habitudine quam habet cum alijs, causat, omnes delirant, qui aliquantisper, & aliquando à recto limite rationis recedunt. At puto nullos esse, quibus aliquando non acciderit errare, cum sciamus etiam iustos, bonos & prudentes septies in die cadere. Asperos voco vngues quos si tetigeris, scabrosos senties, & similes ligno male dolato, in his apparet existere aquam terræ mixtam à calore passam, sic enim fit in corporibus similaribus scabrositas, cum pars superior luti inæqualiter à calore patitur. Quod si asperitas inæqualitatem caloris arguit in agendo, & vires non erunt sibi dissimiles, quæ à tendinū pendent natura, & cerebrum, quod originem diximus nervorum luis scabrositatis partem non parvam habere probabile est, & si scabrosum, & inæquale fuerit cerebrum, homo non sibi constabit, & irresolutus erit in suis actionibus, & orationibus, & magnam difficultatem in explicandis suis conceptibus sentiet, neque minus difficultatis experietur in intelligendo ea, quæ ab alijs dicentur, differunt enim inter se parum, ingenium rude, & asperum, sicuti etiam similia sunt crassa, & obtusa ingenia, in quibus neque iudicium est, neque perspicacia vlla; Aspero lenigatum opponitur, quod mollitiem, & æqualitatem præ se fert, qualem in elaborato videmus ebore, foeminarum hi sunt vngues, & hominum, qui molles habent carnes, & miti sunt ingenio præditi, & sibi constantes, cordati & viri qui possint obire munia recto more, nam sunt amabiles, & boni viri, mollities enim, & læuitas hæc nascitur à sanguine cum mediocri pituita, & ea naturali, commixto, aerem enim referre, & aquam dicimus hos duos naturales humores, hæc duo elementa cum miscentur, vt apparet in bullis, & fluctibus faciunt rem æqualem, & læuigatam. Vnde etiam hæc de causa noctu videmus lucere ligna putrida, quoniam non parum aeris cum aqua illi albo ligno super est positum, cuius indicium est, quod cum siccatur lumen deficit, fragilia sunt, quæ facile in partes separantur, id accidit dupliciter, aut quoniam multa humiditas est in eo corpore,

pore,

pore, quæ exacte à calore fuerit sicci partibus admixta, facile igitur pars ab altera parte recedit, sic Virg. fragiles vocat ramos, qui lentis, vt salicis, & viburni, opponuntur; lenta enim ista ligna sunt, quoniam quamuis cedant, & in omne latus torqueantur, non tamen franguntur, neque pars partem deserit, at fragile lignum est quod frangitur facile, quod verò in plurimas partes percussum diuiditur friabile vocatur, vt vitrum, & testæ terræ, & fætilia; Aut fragilia sunt, quæ minimum habent humiditatis, & propterea facile franguntur, sic chalybs cum valde purgatus est, quoniã minimum habet in se humidi continuantis maxime frangitur. Cum ergo multam siccitatem in tendine, & neruo monstræt huiusmodi vngues, nõ ab re hos homines duri ingenij dicemus, & qui vix à quoque persuaderi possint ad sentiendum, & agendum, quæ illis etiam rationabiliter conducunt, malluntque mori, & pessima pati, quam de sua decedere opinione; & fragiles qui vngues habent, cerebrosi proprie vocantur, habent etiam fragiles corporis vires, neque enim multum laboris, & diu sustinere possunt, hæc & huiusmodi de vnguibus cum causas perscrutamur, possunt præfagiri; Ast chyromantæ leuium vnguium, & foeminilium homines vocant astutos, infideles, proditores, furaces mendaces, & quibus nihil credi possit. At quorum asperos vident vngues, illos putant viros pessimos, & qui ab omnibus, propter sua scelera odio habeantur, etiam si illis aliqua vmbra rationis in esse videatur. Sed quando homines læuium vnguium, propterea quod proditores erunt, debeant capite plecti, & quod semper facient finem infelicissimum; hoc profecto ridiculum est, neque in se rationem vllam habet; similiter cum aiunt illos esse aleatores, & qui secum ludentes decipiant & quod quamuis iniuste, multum lucrabuntur, egebunt tamen; profecto non est quod acquiescat intellectus vllus; Legi apud quosdam referentes mores hominum, qui antipodes sunt Italiae, & Siciliae; eos (aiunt) nudos incedere, & regionem illam siluosam, & montuosam, agresté, & longe fri-

ge frigidiorē, quam sint montana Italiae, quamuis ibi polus antarticus non eleuetur amplius 42. & 44. gradibus, legi inquam, eos homines esse agrestes, ab omni mansuetudine, atque humanitate remotos, nullas colere societates, solitarios viuere, cum mulieribus quæ sibi occurrunt congre-
di, nulla coniunctionis, aut consanguinitatis habita ratio-
ne, eosdem ferocissimos esse, vnguibus, & dentibus inter se
pugnare; carnes crudas, tum ferinas, tum humanas edere; ex
quibus, si vera sunt, inferre forte licebit; loci, coelique oppo-
sitam naturam, ac dispositionem aliquid valere ad oppositã
inclinationem, in his qui ibi nascuntur inducendam, sic di-
cunt Elephantes Africanos timere valde Aethiopicos, ne-
que id alia ratione præterquam natalis soli euenire; Quæ
si vera sunt dicemus locum, & cibum nescio quid inclina-
tionis in nobis generare, sed non apparent hæc inclinatio-
nes, nisi data occasione exerceantur, & operatione ad actum
perducantur; Quod accidit sodalitijs, legibus, & ordina-
tionibus sapientum, quibus docentur homines viuere sua-
uiter, & benigne; Pariter colligere possumus hos omnes
cum acutissimos habeant vngues, & quibus in pugnis vtan-
tur, apud illos nihil chyromantiam valere, & concluden-
dum erit eosdem à stellis fuisse desertos, cum omnes inter se
sint æquales, nemo diues, nemo rex, aut Princeps nisi qui ro-
bustior, & valentior, hic enim cum se se offert occasio, aut
quæsito cibo, aut vita alium priuat; hæc igitur ex qualitati-
bus tangibilibus, non primis tamen, dicta sint accidere ho-
minibus nostrarum regionum.

De notis à quantitate deductis. Cap. XIV.

Quantitas extensionem significat, & id omne cuius
pars est extra partem, siue pars parti sit coniuncta, si-
ue separata quantum est; quare duæ sunt quãtitatis species.
Quorum igitur vngues magni sunt, contingit etiã magnos
esse digitos; magnos tédines, & magna ossa, & propter hoc
à pri-

à primordijs crassiozem extare sanguinem; & atrum humo-
 rem alios superare, & quoniã magni sunt tendines, & cras-
 sior sanguis, etiam substantiam cerebri crassam esse & cras-
 siores spiritus verisimile est; quare homines huiusmodi ad
 disciplinas, & scientias sunt minus apti; potius ad arma, aut
 ad artes laboriosas nati; ceruicosi, & ad seueritatem, & gra-
 uitatem compositi. A paruis vnguibus oppositum expe-
 ctabimus, pueriles enim sũt parui vngues, quare & paruos,
 & teneros arguunt tendines, ergo & non valde robustos; &
 carnem esse mollem, & sceminiles mores, & conceptus, pro-
 babile est etiam ingenium esse aptum, & memoriam ad re-
 ciendum promptissimam, quoniam mollis est cerebri sub-
 stantia, sed ijdem instabiles erunt, & sibi nusquam consta-
 bunt, diruent ædificabunt mutabunt quadrata rotandis ter-
 ra die. Vix cum paruitate vnguiũ reperitur durities, quod si
 contigerit, vt aliquando in quibusdam sceminis vetulis, &
 pumilionibus, obstinati sunt, & pessimi moris, & in instabili-
 tate hanc habent stabilitatem, vt nemini velint morem ge-
 rere, & se putent honorabiliores; & meliores, si alijs non pa-
 reant; timent enim ne propter paruitatem corporis despi-
 ciantur; Quod accidit plebeis, & ignobilibus viris, quos si
 quando fortuna erexerit, vt potestatem habeat supra alios,
 sunt crudeles, & iniuriosi, tum vt se esse aliquid tibi persua-
 deant, tum ne quis illos despicere audeat. Nam credunt,
 quod propter conscientiam sui generis non possint aliter
 prompte, & libere suum exercere Imperium; Vniuersaliter
 autem vnguis si maior, aut minor iusto fuerit nihil boni pre-
 se fert, si quidem præter naturam est; omne autem præter
 naturam malum. At aurea mediocritas semper est lauda-
 bilis, & bona, quare & mediocres vngues inter magnitudi-
 nem, & paruitatem sunt laudabiles. Mediocres igitur vn-
 gues, & robur mediocre, & ingenium, & iudicium non damna-
 bile docebunt; longi, & arcti siue stricti auarum, & aliena
 per fas, & nefas cupientem dices, neque id iniuria. Nam
 crescit in longum vnguis, & strictus est, quoniam calor est
 paruus,

paruus, & materia densa, & durior, cum ergo exit extra, & aeri exponitur, à frigore ambientis cogitur calor, & vnitus fit robustior, quare potest in longum mouere materiam, at non in latum, propterea quod est imbecillior, & materia rebellis. Hac etiam ratione in morbis longis crescunt adolescentuli, facti sicciore, & calore debiliore propter morbum, quo fuere vexati, calor enim & ignis sursum in longum se exprimit, nunquam in latum nisi cum fuerit multus. Auarum hunc vocant hominem, & malis moribus praeditum, & aliena appetentem, & iniustitia gaudentem; chyromantæ. Neque breues melioré indicant, eadem enim nota timoris signantur, & furaces dicuntur; & astuti, & quibus, etiam iuratis nihil credere possis; quosdam cognoui, qui breues habebant vngues, attamen largos, qui certe auarissimi erant, & furacissimi; & propter hanc causam saepius inquisiti fuere; propter iniustitiam, & iniurias factas pauperioribus; At se ipsis maiores non attingebant, propter innatum timorem, qui in ipsis eorumque animo, & corpore à principijs internis connascebatur, qui nisi foret, miscerent sacra profanis; Et si in longum, & latum se se exeruerint, & duriores fuerint, & squamosi, iam naturam referent iumentorum, & asinam praecipue imitabuntur prudentiam, & iudiciû; Id enim indicat, & sanguinè esse valde crassum, & crassis excrementis plenum, quare & cerebrum tali materia conflatum non poterit vllam habere acrimoniam, prudentiam vllam, neque vllam in actionibus solertiam, & in contemplationibus perspicaciam, & subtilitatem. Vngues qui facile finduntur, & discreti se se offerunt siccitatis indicant praedominium, quare & siccos tendines, & corpus siccius; & cerebrum durius, quid autem siccitas in nobis, & in cerebri substantia significet satis supra dictum est. Chyromantæ de magnitudine, & paruitate eorumque continuitate, aut fissione admodum pauca afferunt, quod sciam, quæ talia sunt; paruos, & duros vngues rapaces, & crudeles homines significare, duros, & qui ad rixas prompti sint, & ad homicidia;

Quorum

Quorum autē molles existunt, eos foeminas foeminarumq; mores exercere aiunt; si cum paruitate mollities fuerit coniuncta, sed vt est dictum, quæ fortuita, à causaque penitus externa pendent, nullum in corpore nostro faciunt indicium neque de his quidquam rationabiliter asseri potest.

Qualitates vnguium contemplantur. Cap. XV.

Qualitatum alia à sensibus immediate cognoscuntur, sicuti odores, colores, & quæ propria, & communia vocantur sensibilia, alia cum sensu, vel nō sine sensu innotescunt, quales sunt potentie, & inclinationes, quas non dicimus esse sensibiles, mediante tamen sensu, cognoscuntur, sicuti mediantibus perspicillis minutas literas vident senes. Cum autem multa per sensus iudicet intellectus, nos de his tantum quæ per visum, & tactum fiunt manifesta in vnguib; mentionem faciemus; Per visum immediate cognoscimus colores, hi enim sunt propria oculorum obiecta; color albus in vngue apparet, qui quamuis diaphanus sit multum tamen terræ puræ possidet, quare mollificabilis quidem est vnguis; non tamen liquabilis, vt cera, vel plumbum; & quoniā diaphanus est, ergo & carnis sibi subiectæ colorem refert; Cum autem erit albus purus eboris colorem representans, quoniam tales erunt tendines, nerui, & cerebrum, probabile est, virum huiusmodi esse bonum, quoniam secundum naturā est dispositus, humilē, misericordem, placidum, pituitosi sanguinis naturā referentem; si pallor superauerit, manifestum est non parū melācholici humoris in mixtione tendinis, & cerebri reperiri; erit igitur calidus, & qui sibi providere sciat; Chyromantæ, vocant hunc dolosum, alienarum rerum furtiuum appetitorem, infidelem; Putarem rationabilius forsan vocandum timidum, & infidiosum, calumniatorem, & detractorem, vilem, neque audacem ad dicendum quæ sentiat; Quapropter relictis horum diuinationum somnijs dicamus. Quos videbimus eburneos,

milos

C

sub

sub pallidosq; & bene formatos habere vngues, illos putabimus esse temperamēti secundum cerebrum pituitosi, cum sub dominio melancholię, quare humidi in secundo gradu, & sicci in primo; ad actiones quidem tardi, sed ad disciplinas satis accommodati, nam, & propter pituitam, & humiditatem facile impressiones capient; & propter subsequentem siccitatem receptas sustinent, in actionibus, & operationibus tardi quidem, sed tamen considerati, & prudentes, & modesti, sunt enim minus quam aliquando oporteret, audaces quoniam frigidiores, at non ob id illiberales, mansueti, & omnino ciuiles, & amabiles, & qui possint ignoscere seruis; Et signo læso non insanire lagana; At quibus mulieribus huiusmodi acciderint vngues, illæ erunt pudicę; curatrices rei familiaris, suis maritis obsequentes, honoris amantes, loquaces tamen, & curiosæ, aliquando forte plusquam deceat, & propter hoc etiam indignabundæ. Qui chyromantiæ dant operam, credunt prædictos vngues docere viros infortunatos, qui à principibus odio habeantur, iisque sint despecti, qui à suis domesticis vim patientur si mariti, ab vxoribus per insidias pene occidantur. Hosque hominum genus timidum, & superstitiosum appellant; sed hæc, quoniam in se nihil rationabile habent, neque quod credantur, est dignum. In morbis peracutis pallidi vngues mortem esse propinquam, & quo pallor est intensior mortem indicant esse propiorem, & eo magis cum pallor omnipenitus caret fulgore, & ad nigrum quendam lurorem accedit.

De colore nigro, fusco, liuido unguum, & alijs. Cap. XVI.

Colori albo, eburneoque lucido opponitur color niger, fuscus, liuidus, obscurus; Hic si niger erit atram bilem in tendinibus præualere docebit, quare & substantiam cerebri ad melancholiam accedere, eamque duritiem aliquam habere subfrigidam, quare hominem iudicabis cervicosum,

cosum, pertinacem, & plus iusto querulum; & iracundum; praesertim si nigredo vnguium sit simul cum oculorum albore, in fuscū quendam, & liuidum colorem degenerante; Cui igitur huiusmodi cerebri substantia contigerit, delibabitur longa, & multa historiarum cognitione, & mirum in modum curiosus, & sciendi avidus erit, attamen quæ legit, & quæ audit difficile retinebit quoniam dura materia difficile externas admittit impressiones; Et quoniam talis est, & querulus, & ceruicosus, amicis, & praecipue domesticis ingratus, & qui sibi ipsi grauis plerumque sit; At si vngues secundum naturam suam fuerint liuidi, & pallidi, cum ipsi diaphani sint, docent subiectam carnem, & sanguinem liuescere; quare frigus naturalē calorem superare, breuem igitur arguemus, in his hominibus vitam, quoniam debilis calor est, & propter frigus, hoc modo afficiuntur vngues; At si dixeris liuescere etiam, & nigrescere carnes propter calorem. Responderē id fieri, ob externū, non autem internum; & excedentem; non autē mediocre, qualis est animalium, & praesertim hominum calor naturalis, qui non ignem, sed aerem refert; Taciturnos igitur, solitarios, difficiles, Timoni similes dixeris hos viros; At si cum nigrore, vel vnguium fuscudine fuerit coniunctus splendor; qui docet multum ignei caloris, vel flauæ bilis intensione, & praesertim in nervo existere; Homines hosce dixeris esse crudeles suspiciosos, & atrabile, & flaua temperatos, quando quæ consequuntur vtrumque humorem qualitates, & dispositiones in illis reperias; sed de his longē peius chyromantæ sentiunt; qui eos omnino violenta morti subijciunt, & omnium scelerum sentinas faciunt. Hoc est quod malorum Iliaden vocant, & mulierem cui contigerit has vngues habere, aiunt impudicissimam, veneficam, magam, strigem futuram; Ex aduerso cui mulieri contingunt vngues candidi vel ebrunei, puri, longi, molles, in acutum aliquantisper desinentes, hanc dicunt pulchram, & amatam, & pudicam, & sobriam, ac sanæ mentis futuram, quæ maritum; quæ do-

mum, quæ filios proprios amet; At, vt puto, etiam amari
 gaudebit, & pulchritudinis nomen ambiet, & laudari dele-
 ctabitur, vanitatem enim muliebrem effugere nequit, cum
 temperamentum sit sanguinis cum sub dominio pituitæ; ad
 aerem enim, & aquam, & ad bullas, quas fieri videmus dum
 magni in æstate decidunt imbres, refertur, quare vanitatem,
 & instabilitatem aliquam in se habet; At sanguinis beni-
 gnitas, & aeris inconstantia facit, nè sceleratas alat cogita-
 tiones, aut in illis diu persistat; Roseus in medio vnguis
 indicat & vnguem esse purum; & diaphanum, quare & secun-
 dum naturam tendines esse, & nervos puros, & cerebri sub-
 stantiam candidam, & aptam ad disciplinas ad actiones; &
 virtutes ciuiles; & carnem sanguineamque sub vngue existen-
 tem esse purum, & cum mediocri bile flaua, & pituita decen-
 ter commixtum; placidum igitur hominem hunc dixeris &
 qui facile amet, quare propter hoc etiã facile credit, & alijs
 confidit, quo fit vt pluries decipiatur, & suis frustetur opi-
 nionibus. At si diu vixerit, suo malo discet quam opero-
 sum sit, quamq; difficile inuenire cui tuto confidere possis.
 Si fuerint vngues parui, siue illi breues secundum longitu-
 dinem, siue stricti, semper indicant virtutem motricem esse
 debilem; & calorem naturalem remissum; Quare huiusmo-
 di homines solent fieri pingues, & tardi incessus, si foeminis
 vngues rosei contigerint, volubiles erunt, & garrulæ; san-
 guinem etenim cum bile, & clara pituita mixtam habent,
 vnde candor in digitis, & mollities existit; quare vt puero-
 rum naturalem referunt temperiem, ita etiam eorundem
 mores imitantur, & repræsentant, percontantur itaque &
 aliena negocia cognoscere cupiunt, & cum domum reuer-
 tuntur, non tantum quid tota vicinia, & ciuitas faciat aut di-
 cat, sed regum, & principum referunt sensus etiam; qua de
 causa aliquando male audiunt, atque odio habentur; Chy-
 romantæ si paruas, strictas, vel breues viderint vngues, eas-
 que rubras, meretrices, & impudicas dicunt; voraces & cibi
 appetitricas delicati, eas nimirum, quas vulgo gulosas vo-
 camus;

camus; at si cum rubore æqualiter totā occupante vnguem fuerit etiam longitudo, aut latitudo, & durities simul, talem foeminam volunt, esse audacem, crudelem violentam homicidam, libidinosam maximè, quæ facile amet, & quos amauerit, si cum eis cōcubuerit, facile cupiat, & tentet perdere; quod de quadam Regina nostris temporibus dicebatur; Sciendum est quod roseus à purpureo, & puniceo valde distat, roseum dico colorem quem videmus in folijs rosarum vulgarium, quas Medici vocant pallidas; at color puniceus apparet in his, quas vulgus nostrum vocat damasceenas, ex quibus fit saccharum rosatum, & colorem hunc in cinnabari, vel ochra contemplari possumus, prior color sanguinem purum, & sanguineam à prædominio indicat cum naturali bile temperiem, at puniceus ille miniū referens bilis atræ cum sanguine prædominium demonstrat, non igitur erit absurdum credere, quod isti homines sint duri, & ceruicosi, at si bilis incaluerit; audaces, & magni animi existent; & qui optime quid faciendum sit, cognoscant, aptiores ad imperandum quam ad parendum; vt videtur Aristoteli in problem. sect. xxx. Est etiam in multis vnguis mixtus, & prima pars quæ est prope carnem candida est, secunda rosea, tertia cornea, & omnino diaphana si purgata fuerit, vt virum decet ciuilem. Prima pars tendinis naturam bene dispositam suadet, qui cum ex neruo, & cartilagine vtrisque candidis corporibus constet, probabile est, ipsum etiā candidū esse, ergo, & candida cerebri substantia, quare & sensus interni secundum naturam optime dispositi, ad sua munia peragēda. Sed si mollis fuerit caro robustus non erit homo. Cum autem secunda pars purpurea sit, aut etiam rosea, hominis potentias animæ cognitrices bene dispositas monstrat, siquidem, vt diximus, docet qualis sit sanguis qui in venis continetur; Pars vltima quæ cornea est non viuit vitā animalis, quare neq; sentit, sed vt capillus sine sensu abscinditur, tanquam excrementum; fit enim appositio tendini, ille in lōgum crescit, cum extra carnem fertur, calore de-

stitutus necesse est, non sentiat, mulieres huiusmodi vngues habentes in extremo corneas cum pallore, animaduertunt superbas, auaras, imperiosas, plus nimio sibi indulgentes quam oporteat.

Vnguium figura ac dispositiones præter colores.

Cap. X V I I.

Vnguium figuram voco terminum, quo illi terminantur; figuras cognoscit oculus, quatenus coloratae sunt, incurui vngues, & præsertim si magni sunt, ex siccati tendines, & totum corpus ad marcorem, atque Hecticam febrem inclinare monstrant, prouique sunt etiam, qui hos habent vngues ad tabem, quoniam accidit catarrhum falsum acrem, & subtilem in subiectos deriuari pulmones, & exulcerare, inde sequitur febris spiritus, humores naturales, & ossa etiam consumens; vitæ igitur breuis indicia sunt; At si naturale humidum non multum fuerit viscidum tamen, (quod durities vnguium ostendit,) & ficcius cerebrum erit, & homo, qui hæc signa habebit, vt plurimum, erit durus, indisciplinabilis, turbidus, seditiosus, crudelis, maxime iracundus, sagax tamen; videmus enim insecta quæ frigida, & sicca sunt sagacitatem, & astutiam non paucam habere, quod autem sint frigida, hinc colligitur, quod & hyeme vel latent, vel moriuntur, & valde sunt meticulosa; at quoniam præter se ipsos, neminem amant homines isti (siccum enim proprio termino terminatur, & nulli adhæret;) accidit vt sint infideles, auari, & ad Venerem quamcunque propensi; At si caloris pars siccitati accedat, cum amicis rixantur, illisque insultare gaudent, calidi enim, & sicci hoc est, proprium, vt alijs super extare velit; quod in igne conspicitur satis. Et quoniam auari, & parum alios curantes, ideo ludorum amatores sunt, & aleatores, vt potè, qui præ lucro iustitiam non curant; In locis publicis; quoniam taciturni sunt, videtur modesti, tacent autem,

quo-

quoniam sicci sunt; & turbidi neque facile illis succurrit quod dicant, quoniam illorum cerebrum, non facile omnes imaginationes, quantumvis graues admittit; Ex aduerso quod facile recipit omnia, quamuis leuia simulachra cerebrum, causa est garrulitatis, Modesti igitur isti videntur publice, priuatim intolerabiles, acerbi, & domesticis inuisi. Et quoniam cum auaritia iunctam habent ambitionem si calidum, & siccum esse contigerit cerebrum illi etiam præambitione munera superioribus offerent; expensas magnas aliquando facient, & quod profuse proiecerint, idem insolenter ab inferioribus, & iniuste reperent, hos appellant prodigos compositos, qui rapiunt, quod & à quibus non debent, deinde dant profuse, & quod, & quibus non debent; Caluos fieri cito probabile est, & canos, & macros esse. Hos eosdem tales habentes vngues chyromantici vocant latrones, & pyratas, & qui violenta morte tandem pereant.

At si recurui fuerint, (quamuis de his etiam supra non nihil dictum sit) hoc est ad superiorem partem inclinati, & corpus indicant debile, & ad conuulsiones dispositum, animum rudem, & ad artes ac doctrinas ineptum, obliuiosum; credulum, nam falso, & aquoso humore corpora hæc abundare solent; vellicat falsedo, vellicata contrahuntur cartilagine, & membranæ, quæ si cerebro communicetur, fit ea (quam vocant conuulsionem) morbi species, humore laxantur articulorum ligamenta, & falsedine siccante contrahuntur tendines, & sic sursum reuelluntur vngues. Si plani fuerint, & tactui molles, & quandam laxitatem præferentes, sanguinem, & pituitam prædominari diximus, quare cui hæc caderunt probabile est, futurum virum placidum, ciuilem, bonum, domesticum, affabilem, & liberalem, non tamen valde robustum, neque longioris vitæ, & qui sua curet, aliena non affectet, paucis qui sit contentus, non auaritia, non ambitione torqueatur; talis tamen qui etiam rationem habeat existimationis propriæ, & vir bonus haberi velit; referuntur ad aues palustres, quas plani pedes appellat;

Et si cum planitie vnguis iunctus fuerit pallor quidam sub-
lucidus, id indicat praualeare pituitam sanguini, & magis
letiam bili; Pituitosus hic est habitus, quem per sæpe se-
quitur somnolentia, & stupiditas quædam, & tarditas in
motu, in operationibus, & resolutionibus, quæ grauiter ple-
rumque offendat eos, cum quibus acturus est; Plani in mu-
lieribus vngues, & parui, & molles aiunt manuum inspecto-
res futuras suis maritis fideles, & multorum filiorum ma-
tres, sed qui orientur nullius pretij erunt homines, impudi-
ci, & impuris amoribus dediti; Et si filias pepererint, quæ
nasum habuerint simum, adulteræ, & meretrices omni im-
pudicitia insignes, & nobiles erunt; & longè etiam peiores
si labra crassa, & frontem paruum, & strictam habuerint hæc
illi, sed rationem non afferunt.

Vngues pulchri nodosi, & alijs figuris insigniti.

Cap. X V I I I.

Pulchritudinem, & turpitudinem species figuræ vocat
Aristoteles. Vngues pulchros dicimus eos, qui ma-
xime sunt secundum naturam, & quo ad substantiam, &
qualitatem, & quantitatem; & si pulchri sunt vngues, parui,
& politi apparent, & visum quodammodo delectant; Con-
trario modo affecti sunt, qui vocantur turpes, peccant enim
& in substantia, & in qualitate, & quantitate; Neque virum
ciuilem decent, vngues illi longi, aut pleni forditie; si igitur
pulchri sunt, homo est bono præditus temperamento, ad ca-
lorem, & humorem proportionatum accedens, quare & san-
guineam possidens temperiem; propensiones igitur quæ
sanguinem dominantem sequuntur in hoc erunt homine,
benignus, & affabilis apparebit; ad amandum, & benefa-
ciendum propensus; liberalis, & mansuetus, sed garrulus,
& qui quandoque sibi plus iusto placeat, & ad palpandum,
laudandum, & adulandum etiam plus æquo procliuus. Tur-
pes vngues turpem cerebri substantiam, & male tempera-
tam

tā arguūt, quare & mores superioribus oppositos, rusticos, in amabiles, & qui aliquando scurrā potius, quam virum probum, & ciuilem deceant, sed scurrules hi mores, & dicteria plusquam oporteat falsa, atque acria, si alijs risum, at tamen qui offensi sunt, magnopere irascentur; & odio si tandem omnibus fient; Nodi in vnguibus se se offerentes, materiam terrestrem, & pituitam impuram in ossibus in neruis, & in tendinibus prædominari indicant, & corpus excrementis; plenum; grauari igitur sibi videbuntur, & debiles, & soporosi, ignaui, & degeneres, & cætera accidentia, quæ pituitosam, & melancholicam sequuntur temperiem in his apparebūt; Et quæ fœminā hos nacta fuerit vngues nodosos, impolitos protuberātes, illam cum Simoni de ex Stobæo natam ex asino dicemus, cui ignauiā, & defidia sit cordi, quæ nihil, nisi minis, & fustigationibus boni faciat, quod vere placere possit, quæ die, nocteque semper aliquid furtim deuoret; libenter ad focum hyeme sedeat, & quemlibet aduenientem ad opus Venereum admittat; hæc ille de huiusmodi muliere prædita temperamento pituitoso cum subdominio melancholiæ calore, & spiritibus priuata affert; veritas sit penes auctorem; Vniuersaliter autem tam viros quam fœminas habentes nodosos, & vndosos vngues aiunt esse sordidos, auarissimos infimæ fortis homines, miseros, & seruili animo præditos timidos, magna velle, & tentare omnino renuentes, vespertilionum enim naturam præ se ferunt. In scientijs, & artibus mechanicis, non omnino forte erunt damnandi, laborem, & patientiam si adhibere voluerint, probabile; autem est hos eosdem faciem habere turpem, pallidam, macram, nasum depressum, maxillas magnas, & asininas, si prædictam sortiti fuerint temperiem. Non est autem putandum simulatque tales apparuerint nodi in vnguibus, ideo his hominem accidentibus esse omnino necessario præditum; oportet enim longe plura alia, & ea pathognomonica esse signa, inter se consentientia, ad hoc vt secure iudicium de præpensionibus hominum fieri

fieri

fieri possit, quæ quantum vis robusta sint, facile tamen superantur à consuetudine, & educatione, totam naturam in oppositum vertente, nam nimium est assuescere, & præfertim à teneris; sunt quidam vngues costas, & canaliculos habentes per longum; quod, vt arbitror in dicat eorum tendines abundare pituita, ex qua per actionem caloris eleuantur flatus, sed quoniã calor debilis est, eos resolvere non potest, tumorem igitur quendam, in superficie tendinis generat, si per longum fiunt canales, & costæ, si per latum species vndarum producit; exeunte deinde in externum aerem tendine, & siccitatem induente per quam fit vnguis, tunc fiunt, & illæ costulæ, & species quædam vndarum, Hoc ergo caloris remissionem arguit, quare tales vngues sæpe in senibus spectantur; & propter hoc etiam vires corporis non validæ existunt; & sæpe dolet caput, vel saltem quodammodo videntur aliquando stupidi, sunt enim frigidis, & pituitosis humoribus referti, qua de causa, necessarium est, vt timidi, & tardi appareant; & quoniam valde se ipsos amant, quæ timidorum passio est, sibi obsequuntur, & placent, & si medicamentum sumere oporteat, aut tumor secari iam maturus, horrent, lugent, & abiecto animo negant posse hæc, mala sustinere. Orbiculares vngues, & ad rotunditatē accedentes timidum, garrulum, & ambitiosum significare hominem dicunt, sed rationem non afferunt chyromantæ; dicunt etiam illum eundem esse valde venereum, & mulierum amatorem; & propter mulieres multas profusurum pecunias, & deinde dolorem sensurum, ex dilapidata pecunia, Ego putarem hominem huiusmodi esse debilem, & paruos habentem tendines, & mollem, & aptum ad intelligendum, quoniam caro sit mollis, & calor mediocris, qui dum æqualiter materiam mouet, in longum non producit vngues.

• Quadrati vngues rusticorum sunt, & rusticanos denotant mores; nam si quadrati, etiam lati, quare & tendines magni, robusti igitur, & si robusti, ergo cerebri substantia durior, ergo homo erit minus promptus ad sentiendum, & ad

ad intelligendum, amplius indicant homines, mites & qui non facile irascantur; & irati deponant indignationem, eademque, de causa non facile aliena cupiant, sed laborent continenter, & suas res agere sedulo procurent.

Si inæquales fuerint, non do si concavi, aut conuexi, aut gibbosi, quomocunque sint nunquam boni, indicant enim naturam non eodem modo semper agere, impeditur igitur, & id illi accidit, vel ratione humoris, & materiae, vel ratione caloris, & causae efficientis, si ratione materiae huiusmodi inæqualitas in vnguibus reperiatur, vt vna pars sit concava, altera conuexa, id indicat materiam ex qua constant tendines, esse male elaboratam, & secundum partes alias duram, alias mollem, cognoscitur id fieri ratione materiae, cum debilis erit homo; sed bene sibi mente constans, & ossa sint tenuia, & digiti longi, & subtiles; Nihil igitur aliud significabitur nisi virium imbecillitas, & ideo timiditas, quare & ad querelas multa propensio, cum minima spe futurorum, nisi contrarium certa ratio persuaserit; At, ad hanc inæqualitatem, & scabritiem etiam concurrere neruum iudicabimus, si operationes cerebri, à quo pendet neruus imperfectæ, & deficientes apparebunt; & nõ valde acute sentiat, & iudicet homo; At ex defectu causae efficiētis, & caloris si id acciderit, docebunt alia caloris functiones, vt digestio, & motus localis; secundum se non valde diu viuet, excrementis scatebit, & morbis multis, & longis erit obnoxius, nec facile sanabitur debilis enim est calor.

Chyromantæ hos homines iudicant infideles, proditores, & qui patriam, ac domesticos vel paruo precio prodant, & præsertim si digiti fuerit breues, crassi, & interius valde incuruati, delatores calumniatores secretos, odij, & malevolentia, & omnis hostilitatis seminatores; & qui tandem propter has causas, & malos mores suos mortem oppetant violentam; quæ tamen omnia, vt apparet, nullam in se rationem habent; neque putandum est hæc, ita se se habere posse, si nulla se offerat ratio, cui homines credere valeant;

si au-

si autem ex aduerso æquales, plani, & lucidi fuerint vngues, oppositas etiam qualitates hominum indicabunt; etenim splendor ille spirituum copiam, & luciditatem docet, vires esse mediocres, calorem naturalem bene valentem, & in omnibus secundum naturam dispositum virum; Ergo cui tales adsunt vngues, ingenio, iudicio, memoria pollentem vocabunt. At si cum æqualitate, & planitie iuncta foret obscuritas, quoniam pauci, & melancholici sunt spiritus, præter timiditatem, docet hominem parum beneuolum, & naturaliter alijs detrahentem, & neminem ex corde laudantem. Chyromantæ vilem, meticulosum magicis artibus gaudentem affirmant, auarum, immitem, & ab omni humanitate seiunctum, quamuis & sibi, & alijs oppositum suadere nitatur, eundem vocant hominem infelicem, principibus odiosum, eo quod putant detractorem, & virum infidelem; Quorum omnium nulla ratio est præter hanc vnam, quod probabile est, viros his vnguibus præditos esse temperamenti sicci, & melancholici, quare cū frigus, & siccitas in his abundet, ac spirituum animalium paupertas, non est absurdum, si timidi sint, si alijs omnibus odiosi, cum illorum temperies ab humana communiter calida, & humida omnino dissentiat, illique opponatur. Hactenus de vnguibus eorumque natura ac significationibus dictum sit. Reliquum est, vt de maculis sermonem habeamus.

De macularum significatione. Cap. X I X.

Quid sint quæ in vnguibus apparent maculæ, & quæ sint earum species, & differentiæ superius dictum est; Nunc earundem significata prosequamur; Et secundum Physiologiam, ea pauca, & tenuia sunt, ne dixerim inania penitus, Physiologi ad qualitates humorum alentium has referunt maculas, & eum dicunt colorem habere, qui est humoris naturaliter abundantis, & eiusdem quate-
nus

nus perfectam fugit, coctionem, & applicationem; Quod crescunt vngues, quod in tres partes diuidatur, inferiorem, mediam, & superiorem, videor satis dixisse. Albæ maculæ in vnguibus pituitam in ea parte præualuisse ostendunt, & si multæ fuerint, & pene in omnibus digitis, abundantiam huius humoris significant, & si alia signa concurrunt, pituitosum dicere poteris temperamentum; sed non ex sola macularum inspectione id asserendum, quamuis plurimæ forent. Nigræ demonstrant in venis, & corpore melancholiam abundare, & si liuidæ se se offerent, cum imbecillitate virium; malum est ex Hippoc: Nam extingui calorem naturalem indicant, multoque certius signum est si liuescant, etiam digiti, & diminute sentiant; Liuidæ maculæ nihil præfagiunt boni, roseus macularum color ad naturalem bilem referetur, flauus ad flauam; purpureæ vero sanguineæ vocantur; Contingit, & hos colores misceri simul, vt album, & rubrum, quod indicat pituitam cum sanguine, vel cum pura bile coniunctam; quare & ad eam temperiem accedere talem hominem; Neq; id videatur mirum, nam ex Hippocrate de Natura, pueri, hæc ad verbum habentur, desinunt venæ hominis omnes in digitos manuum, & pedum; quæ tenuissimæ, densissimæ, & plurimæ sunt, sicuti & nerui plurimi tenuissimi, & densissimi, digiti habent ossa pauca, & densa, sic etiam vngues in extrema parte digitorum nati, tenues sunt ac densi, venarum, & neruorum extremitates concludunt, quare apparet; non vanum esse principium quod in huius tractatus exordio dictum fuerat; Nostri temperamenti, tum totius, tum partium principalium non nihil posse significari ab vnguibus eorumque passionibus, quales sunt, præter prædictas à substantia quantitate, & figura excerptas, hæc, de quibus nunc agimus maculæ. Cum igitur, vt ait Christoph. à Vega; plurimæ arteriæ, & venæ ad vngues, & sub vnguibus ferantur, & terminentur, non est absurdum, credere eorum colores, & macularum etiam, indicare aliquid status principalium membrorum à quibus

quibus sanè, arteriæ, nerui, & digitorum nascuntur officula; subcastaneus color mixtam cum sanguine docet melancholiam, hominem itaque, si cætera non dissentiant, benignum, grauem, prudentem, & ciuilem dices; Hæc enim natura sanguinis est, cum atrabile iuncti; sanguis benignum, & ciuilem facit hominem, melancholia, quæ terram refert grauitatem, prudentiam, & circumspectionem ad iungit; splendentes maculæ, ex eodem Vega declarant, multum substantiæ aeræ, & spirituosæ intendine, indigito, & in toto corpore abundare; ego splendorem à læuore, & duritiæ vnguis nasci putarem, quæ durities esset interius opaca, sic enim, & marmora, & tersa specula videmus splendescere: quoniam sunt læuia exterius, & interius opaca.

Profunda hæc in vnguibus apparent signa, si vnguis fuerit, læuis, planus, splendidus; & hæc materia, quæ in tendine erat, in eius profunditate continebatur; si vero in summitate erat tendinis, etiam in summitate, & superficie vnguis apparebit macula, siue illa sit alba, siue rubea, aut crocea, vel alius coloris. Radiosæ cuiuscunque coloris sint, à flatu, vel spiritu materiam macularum distrahente nascuntur, quare vt in nubibus apparet, ita etiam in his maculis quædam radiorum imago se se offert; quæ his carent extensionibus fortitæ sunt materiam crassiorem, & magis viscidam; quare hæc vnitæ, & densatæ apparent, illæ distractæ, & impartes diuisæ spectantur.

Quæ aliquândo quasi puncta in vnguibus signata speciamus, peccantem materiam paucam, & nullius momenti esse demonstrant. Ex his quod Physica ratione de vnguibus, & eorum passionibus præfagiri possit; puto satis dictum fuisse, hosque vt signa inspici, non vt causas debere; Nam profecto ridiculus esset, si quis foret qui humanarum actionum, atque dispositionum, & propensionum, vngues, vel eorum accidentia causas esse in aliquo causarum genere putaret, aut signa aliquid necessario inferentia crederet.

Chyromantum de maculis unguium sententia.

Cap. X X.

Varia sed nulla ratione vallata recitant Chyromantæ de unguibus eorumque maculis; Notantes diuersitatem digitorum colorem, & figuram macularum; Aliud enim eademmet macula significat in manu dextra, aliud in sinistra; Et quod fortunatum est in pollice, infortunium est in indice, vel medio; quasdam aiunt esse certissimas, neque falli, alias medio modo se habere, alias demum minimo negotio declinari. In pollice manus dextræ honores, & dignitates dicunt cognosci, & præsertim imperia; Albæ maculæ potestates circa aquas, rubræ sanguinis imperium, nigra potestatem supra Dæmones, & viros malos, ac nequam; si vero fuerint liuidæ dignitatem cito amittendam, si radiosæ, & albæ fuerint Ecclesiastica sortientur imperia, & beneficia; si carebunt radijs, & rosæ fuerint à regibus amati erunt & multum auctoritatis, & dignitatis consequentur; partem enim superiorem Marti tribuunt pollicis, inferiorem Veneri; cuius radicem vocant Veneris montem; Quo fit vt idem huius digiti unguis, & voluptates Venereas, & affectiones indicet martiales, & dominiū huius planetæ. Si ergo in pollice fuerint albæ maculæ in radice digiti extantes, spes cuius dignitatis, aut honoris, aut voluptatis brevi se se offeret; neque septimum diem deludet; & si magna macula etiam augebitur spes, si parua, res est in angusto, & dignitas sperata nullius penè momenti cum ad medium venerit iam suum finem consequitur, si autem ad extremum deuenerit unguem; & ibi apparuerit iam transijt tempus, & spes frustrata est; si radiosæ, albæque fuerit macula, magnam promittit fælicitatem cum principibus; & si aliquid rubri admixtum apparuerit, de mulieribus amatis fiet votorum compos homo, & ab illis quid quid cupiet obtinebit.

Fractæ maculæ fractas spes, & lucra lætitiæq; impeditas de

mon-

monstrant; Iunctæ, & continuæ bene se habent; superficiales cito evanescent, profundæ, cū difficultate quod promittunt, dabunt sed durabit diu; splendor fœlicitatem auget, obscuritas minuit; At lævor pessimus est, & frustratas spes docet; & spei successurum timorem, & dolorem, & si in parte externa, & ad angulum exteriorem vnguis verget macula, liuida infamiam, & ignominiã expectare oportebit ab his, qui id non deberent facere. At si ad internam partem vnguis versus indicem se se exeret macula liuida, vxorum, vel amasiarum adulteria, amores, & impudicos habebit complexus, vnde primum zelotypiã, mox dolores, & sollicitudines infinitas reperiet, & eo magis infortunia augebuntur, quò liuida macula maior continua, & radiosa se se offeret; Mala est in pollice dextro; At in sinistro, putant, tantum, atque adeo terribile indicare infortunium, vt homo, & vita, & omni spoliatur dignitate; Nigra macula in pollice virum melancholicum, & infœlicem significat, & cui nihil iucundi, aut honorabilis sine magno labore accedat; Volunt liuorem esse nigredine peiorem, quoniã magis diminuitum calorem, aut prope extinctum esse significat; nigredo atræ bilis dominiũ, liuor frigus in morbis extrema iã occupare, & mortem præforibus esse docet; Roseum colorem laudant in hoc vngue, & dicunt fortunatum facere cum mulieribus hominem, Veneris enim color est roseus, & veneri dicata rosa. Purpureus martialis, quare cui maculæ purpureæ, & radiosæ in pollice, & eadẽ splendentes apparuerint; Hunc dicunt futurum virum maximum, & potentem, imperiaque exercitaturum; & maximos honores in bello, & in pace consecuturum; Crudelem tamen, & iracundum hominem, & suorum inimicorum terribilem persecutorem, & euerforem futurum; talem fuisse aiunt Valentinum, & vngues vtriusque pollicis insignitas habuisse maculis sanguineis; Hæc de pollice dextro, quidam tamen dicunt, dextri & sinistri differentiam faciendam, in ijs secundum quod dextram, aut sinistram manũ vsurpant in operibus; alij dicunt fortunam eorum

eorum qui nascuntur inter diū in dextra, qui noctu in sinistra spectari.

Indicis macula; & medij ex chyroman: placitis. Cap. XXI.

Indicem Ioui tribuunt in huius vngue lucra, & damna apparere aiunt, si vnguis albus fuerit, & eburneus diues erit, & si maculae fuerint albae, & in medio vnguis apparebunt iam diues actu est, si autem in summitate, neque hactenus diuitiae contigerint, frustra expectabit, paruae maculae paruas fortunas, magna magnas promittunt, radiosae honores cum diuitijs spondent, obscurae, & fractae furta, & rapinas minatur, & his augeri modis rem familiarem. Nigras dicunt Martiales, & in Indice minantur percussiones, cum vituperatione, & de decore si fuerint in dextra, si vero in sinistra, & periculum, & dedecus augebitur; obscure propter feminas malum sequi, lucide si cum nigrore fuerint propter dignitatem, & proprium honorem capiendum infortunium; Roseae propter mulieres nos habituros multos amicos, & ab his nobis bona prouenient, sed fama laborabit; valde si magne sunt maculae, parum, si paruae, & sine radijs. Purpureas, & ad colorem corticis castanearum accedentes maculas solares aiunt; Solem regias potestates, & praesertim Ecclesiasticas dare dignitates; & hominem supra domesticos, & amicos sublimandum, ut alijs praesit, & apud Principes sit in honore magno. Mixtae maculae, plures, & diuersi coloris iudicium faciunt difficile, sed attenditur magnitudo, & color, & radius, seu splendor maculae, & horum ratione fit iudicium, si modo sine ratione somniare has nugas; potest fieri iudiciosa oratio; Quod si haec in sinistrae manus indice apparuerint, oppositum penitus erit iudicium; Et si in utroque indice maculae apparuerint. Ait Cardanus, malum semper pronuntiandum, quamuis minuatur, ab his quae sunt in dextro indice, & causam reddere volens, ait, id fieri, quoniam humana natura ad malum nimis est prona, & prom-

D pta,

pta, adeo bene de genere humano vir ille sentit; ego vero præter quam quod puto, virum illum longe maiores dixisse falsitates, in illis suis lib. de Variet: de subtilitate, & de somnijs: hoc præsertim arbitror esse falsissimum; Nam omnia bonum appetunt, & homines ad veritatem natos esse asserit Aristoteles, veritas autem bona est, humana igitur natura ad veritatem propensa, malitiam non persequitur, nisi specie decipiatur boni; Medium vnguem dant saturno, & maculas pallidas, & plumbeas vocant saturninas; In hoc vngue cogitationes, & cogitationum exitus apparere aiunt; In hoc conspici credunt mortes propinquorum, amicorum, & sui ipsius, persecutiones inimicorum, carceres, & sollicitudines futuras, detrimenta rei familiaris, furta, & rapinas; Aiunt enim maculas albas, & magnas, & radios ostendere nobis instare maximum infortunium, à quo tamen propter prudentiam, & coloris bonitatem liberabimur, quod si macula radios habuerit, & primæ fuerit magnitudinis stella, ex eo infortunio honorem, & famam bonam consequemur; At si fuerit nigra macula; perse sola, & magna, vel Hercule duce impossibile erit infortunium vitare; nõ si Iuppiter ipse spondeat; Neque est quod minui possit, nisi aliqua albæ fuerint in pollice, & in indice: Memini me audiuisse Cardanum, cum aliquando secum essem, dicentem dum vngues suas intueretur, ibo propediem in carceres; sed exhibo etiam ijs inuitis, qui hanc ærumnam calumniosam mihi parant; petenti autem mihi vnde hoc haberet; Medium sinistræ manus vnguem, & digitum valde sordidum protulit, in vngue erat macula sub nigra magna radiofa, & pene ad medium digiti peruenerat vnguem; Hęc inquit, hęc me in carceres subito trudet, deinde in dextra duas albas in indice, & pollice ostendit, iam in radice vnguis se proferentes, & ait vide, sunt hæ quæ me liberabunt; Hoc successit, nam in carceres coniectus fuit, & vix tandem post multos menses liberatus, Romam petijt, vbi mortuus est, cum suis diuinationibus; Hęc sibi prædixit vere quidem, quoniam sibi erat

erat cōscius forte, mihi tamē & pluribus alijs Scholaribus, qui illum aliquando audiebāt in publice, cū quotidie multa, ex metoposcopia, & physionomia, & chyromantia prædiceret, ferè nunquam veritatem attingit; Vnde ex nobis multi putarunt illum iam sciuisse, se delatum fuisse apud superiores propter has diuinationes suas, quas passim profitebatur, sed ad propositas reuertamur fabulas. Quid nigrae siue pallidae maculae decernant in vngue medio sinistrae manus dictum est, neque melius promittere in dextra, sed tamen breuius, & minus futurum, ac duraturum malum; & si à bonis maculis comitabitur, semper fiet minus. At nō potest vitari; Adeo ne in futuris contingentibus singularibus necessitatem imponere tentant? Si autem albæ fuerint bonum quidem pronunciant, sed vitiabitur, & imperfectum erit, & continget id, cum multa difficultate, & labore, si macula fuerit alba in medio dextrae; sed si fuerit in sinistra, vana erit spes, & expectatio, & nihil consequeris eorum, quæ speraueras, & animo conceperas; docet igitur sinistri medij macula alba, te hoc bonum concepisse, & sperare, ast fallitur spes tua, & nihil fiet, etiam si stellata si lucida si magna fuerit; Hæc omnia nihil aliud indicant, nisi quod de maxime spe decides, & nihil præter dolorem tibi restabit; Rosæ color in maculis apparens rerum venerearum cogitationes designat, si in dextra magna, & radiosa, & lucens aderit macula in vngue medij, veneris cogitationes, & amores illum in animo habere dices; & aliquando etiam intentum suum habiturum, sed cum multo labore, & facultatum, rei que familiaris dispendio, si autem maculae iam medium occupant vnguem, & splendentes sint amatis potitur personis, sed cum multo sumptu, & periculo, si autem in extremo est macula vngue, iam hæc transacta sunt, aut cito desinent, si macula erit obscura, & ad nigredinem vergens, mortem aut saltem vulnera, ob res venereas prædixeris; distractæ, & plures, & superficiales hominem ostendunt omnes foeminas appetentem, nullis deinde addictum, neque vere, & fin-

cere vllas amanti; in se tamē id habet boni homo hic. quod non est garrulus, neq; iactator, sed secretus, & nemini cum qua rem habuerit foeminae famam auferet; Quod si dixeris quomodo Venereos facit homines saturnus? Dicent non fieri venereos homines à saturno; sed maculam roseam esse signum venereae cogitationis, & amorum, quos sua praesentia saturnus, si non tollit, attamen difficiles facit, & executionem omnino impedire conatur; Qui roseas iouiales vocant, & albas Venereas aliud sentiunt; & roseas volunt significare affectationes, & desideria dignitatum, Ecclesiarum praecipue, quas homo non assequetur si fuerint in sinistra, si vero in dextra vix perueniet, & si peruenierit multo labore, multoque tempore id fiet. Albas ad res venereas transferunt, sed quoniam ex se vana sunt, & nihil ipsis respondet ex parte rei, mirandum non est, si nihil certi dare possunt, iam enim ex his quae naturaliter de essentia macularum dictū est, apparet clare quā vana sit praedictio actionum humanarum, & consiliorum, & euentuum ex maculis. Quod dicēdū de Astrologia, & omni facultate quae de futuris contingentibus singularibus aliquid certi asserere tentat. Cruentae maculae ad Martem referunt, & cogitationes ultionum, & vulnerum, & caedum animo destinari docent; quae quamuis maximo cum periculo tamen aliquem fortientur effectum, si nihil erit quod impediatur in manus sinistrae medio vngue; Id impediunt alba puncta, aut rosea, aut mixta, quae indicant tuas cogitationes, & coniurationes omnino inimicis manifestandas esse. Mixtae turbidum perdocent animum, plurima continue apud seipsum agitatem, & nihil perficientem; feuerum, crudelem, avarum, & penitus lucro, & compendijs etiam inhonestis inhiantem. At nihil assequetur, si hanc macularum varietatem habebit sinistra; si dextram occupabunt, pauca sane; & multo cum labore perficiet eorum, quae cogitat. Quid autem sit, quod praedici possit, potius id ex colore maiorum macularum determinandum, quam ex alijs signis, quae illi apportant.

Ann-

Annularis, & auricularis macula. Cap. XXI.

Piget, ac pudet metalia comminiscendo tempus terere, & operam ludere, attamen postquam obedire viris primarijs, qui id anxie petunt, & iam finis instat, quod capi; prosequar, si modo prius dixero incidisse in auctorem, qui totam pene hanc met peruertit scientiam. Dextram viris, sinistram manum dat foeminis, nullas putat in viro significationes macularum sinistrarum; nullas dextrarum in muliere; Nigras saturno; albas tribuit Ioui maculas, Marti purpureas, & cruentas; soli roseas, & radiosas; Veneri paruas sub roseas, & ad albedinem tendentes, sine radijs; Mercurio superficiales, puncta referentes, varia castanea, & rosea, Sol subcastaneas radiosas; Luna albas, paruas, contractas, & dissipatas habet; Hæc ille, & quo ad significationes macularum, eas ait fieri diuersas pro natura digiti in quo reperiuntur, vt si Venereas habeas maculas in vngue digiti saturnino, has cum maxima difficultate, aiunt, ad effectum peruenire videbis; quæ si in pollice erunt ex parte quæ Marti assignatur, finem quidem optatum habebis, sed cum rixa, & pugna graui, sed, vt iam sæpe dixi, hæc somnia sunt, nulla ratione, nullis experimentis vallata. Cæterum De minimo, & illi proximo tantum legi; Annularis soli dicatus est; sol Illustres, nobiles; & magnos facit viros, & qui in scientijs, & artibus liberalibus excellētes fient, si illis in pueritia apparebunt solares in solari vngue maculæ; solares diximus secundum istos, esse subcastaneas, lucidas, radiosas; si puncti albi has concomitantur, venereæ cogitationes impediēt valde optimam sortem, quæ promittunt maculæ solares; si puncta nigra aderunt, periculum est mortis propter malignitatem saturni; Nigræ maculæ in hoc solari digito, totam spem honorum perturbant, & nihil te posse consequi horum, quæ speras dicunt, nisi forte fuerint in extremo vnguis, iam enim docent malum influ-

xum euanescere; Cruentæ monent, nobis insidias tendere inimicos, & vulnera intentare, at propter solis benignitatem nocere non poterunt, sed eorum insidiæ nobis cito patebunt; si iam ad medium tendit macula; quod si in fine vnguis, omnino euanuerunt, & penitentia ducti, aut impossibilitate nocendi, destiterunt ab incepto. Hæc si mulier is in sinistra manu apparebunt, sortientur effectum, vt viro in dextra, at conuersim quæ in sinistra viri nihil, & in dextra mulieris raro boni aliquid, aut mali indicabunt; Mixtæ si parvæ fuerint varias cogitationes honoris, lucri, vltionis, & rei veneræ significant; & si magnæ sunt Lunæ, aut, Mercurij maculæ; quoniam hi planetæ, & Luna præsertim celer est, neque eadem bis in eodem mense in eodem celi loco se monstrat, ideo dicunt hominem talem propter Mercurium esse nobilem, ciuilem, mansuetum, & amabilem, sed propter Lunam, mutabilem, & qui modo affirmet modo neget, sibi que ipse sit discors. Attamen semper amabitur, semper & ipse ad amandos alios promptus erit, qui libenter in aulis Principum versetur, qui bene audiat, & cui credatur, nam affabilitas, & placiditas à Sole causata hoc dat viris, & mulieribus; & illi in quorum annulari spectantur plures, & continentur maculæ, hos vocant solares; vt Iouiales, & Martiales, aut saturninos pro ratione digitorum; Videor autem dixi sse, pollicem Veneri, & Marti assignari, inferiorem partem, & interiorem Veneri, superiorem, & exteriorem vnguis particulam Marti, interiorem voco vnguem quæ respicit indicem, exteriori illi oppositâ, Ioui indicem dant saturno medium, soli annularem, at auricularem quantumuis minimum in duas secant partes, priorem, & superiorem Mercurio inferiorem tribuunt Lunæ, & partem vnguis interiorem versus annularem assignant Mercurio, exteriori Lunæ; Et quod spectat ad annularem aiunt Platonem sentire à corde neruum ad digitum hunc peruenire, & ideo in connubijs digito huic imponi anulum; Quare & omnes cordis cogitationes, & affectus in hoc digito, & vngue spectari,

ari, & non minus quam in fronte apparere, & pro huius vnguis dispositione iudicari de natura, & hominis propensionibus; candidos, magnos, leues, lucentes vngues, signaq; optimam naturam, spes magnas, felices rerum processus arguere; oppositas dispositiones inferre, & minitari arbitrantur, praedictis oppositos effectus. Hæc illi de annulari, at nullum sane à corde neruum ad hunc digitum peruenire ex anatomia certum est; si dixeris arteriam, etiam ad alios digitos peruenit arteria; Neque enim pars est vlla organica corporis nostri, ad quam simul non perueniat neruus, vena & arteria, hæc dat vitam, nutrit vena, dat sensum neruus. Sed iam minimi digiti contemplemur vnguem, & primum Mercurij sedem speculemur; Hic vnguis si rectus, si candidus, vel roseus fuerit hominem, aiunt, significare optimæ indolis ad scientias idoneum, eloquentem, & solertem, sed qui furtis plus iusto gaudeat, talis enim est Mercurius; cuius maculæ sunt paruulæ, variæ, certum colorem non habentes; si ergo fuerint albæ, & plures plurimum delectabitur scientijs, quare arguit hominem percuntatorem, curiosum inquietum; si nigræ, tunc dices, hominem malignum, infidelem, astutum, cui cordi sint doli, deceptiones, & insidiæ; si superabunt rosæ irrisorem, & vaftrum vocabis, adulatorem, cui tamen nihil credere debeas, aleatorem, & deceptorum callidum; qui neminem amabit, præ inconstantia sua, facile peregrinabitur, & seruiet libenter maioribus, & facile se in omnes vertet facies morum; Proteum enim referet, at si valde purpureæ, & cruentæ apparuerint punctis similes, homicida erit, & quot puncta, tot homicidia perpetrabit, aut perpetrare cogitabit, nisi quid impediatur, quæ tamen si in sinistra manu contigerint omnia vana erunt, nullumque fortientur effectum; sed iam de Luna lunariq; parte vnguis dicendum est.

Lunam omnium planetarum mobilissimam, & velocissimam dicunt, quare ea quæ ab ipsa pendent, quæque sub sua dominatione, & custodia contineri dicuntur, omnia ad mu-

tationem, & corruptionem paratissima arbitrantur; Lunaris igitur ab his dicitur homo, cui digitus hic ex parte exteriori maculis scater, subalbis, con fractis, inæqualibus, & ad colorem aquæ accedentibus, hoc est, penè colorem oculorum agni imitantibus. Lunares homines volunt esse leues, atque aliquando concitados, aliàs desides, & segnes ad actiones, naturam si quidem aque imitantur; quare ponunt esse temperamenti pituitosi, sed pituitam volunt esse naturalem, non autem mucosam, verum quæ dicitur inconcoctus sanguis, & imperfectus. Sin autè nigræ fuerint maculæ, quæ locum Lunæ occupabunt; Virum infelicem, in amabilem impurum, sordidum omnibus despicabilem nominant, qui nihil vnquam consequatur, eorum; quæ desideret, patientem tamen in aduersitatibus mediocribus, quod si mediocritatem calamitates excefferint, fiet furibundus, & qui neque sibi neque alijs parcat, Mare enim dicunt, imitari quod & si nullis ventis exterioribus, aut à fundo etiam excitatis vaporibus agitetur, continue tamen mutatur, sed certum seruat ordinem, & enim motum Lunæ sequitur, at si à causis externis, vt pote ventis mouebitur, si lenes sint, se tractari sinet, & naues perfert; at si vehementiores fuerint, & oriuntur sæuissimæ procellæ, disijciuntur, naues, franguntur remi, antennæ, mali, & demum homines suffocantur, in profundum de merguntur, & à piscibus deuorantur, pessimæ igitur sunt nigræ maculæ, Roseæ in Lunæ parte reperiunt dant vxorem, aut amasiam, aut filias, & matrem impudicam, & multis amatoribus gaudentem; hominem vero impurum, impudicum, & indistincte quacunque venere vulgari gaudentem; quod si cum rosea macula apparebunt puncta nigra, aut liuida, morte peribit violenta propter suos incestus, & vetitos concubitus; Purpuram, aut cruorem referentes, quas alij martiales, alij solares appellant; siue Solis sint, siue Martis, propter honores, & dignitates, futuras contentiones magnas prænuntiant, & si puncta nigra apparuerint volunt hominem ob prædictas causas interficiendum.

aut

aut gravissima vulnera suscepturum, quod si hæ macule mulieri aderunt, in parte siue manu sinistra, superba, & immitis erit foemina, instabilis, & vere lunatica, & propter hanc suam superbiam, & iracundiam, & procacitatem sæpe vapulabit; Mixta, & multiplices maculae, in quibus, & pallor, & subcastaneus appareat color hominem indicant male moratum; qui neminem præter se ipsum amet, nemini credat, omnes despiciat, se solum sapientem putet, quo fiat, ut odiosus, & despectus sit alijs, tum propter hoc, tum quoniam sordidus erit & animo, & corpore, fædatis, & mucidis vestibus lætatur, circa quem nova, pulchra, & nitida vestimenta cum posita sunt, videntur scruta; & rancidi, & situ pleni panni; Hæc igitur & his similia sunt quæ à quodam magno chyromantes afferuntur, quam rationabiliter ipsi viderit. Cæterorum Planetarum non meminit auctor. Ex his igitur, ut arbitror, apparet quid sint vngues, ex quibus & à quibus, & quomodo fiant, quæ significant, secundum quantitatem, colorem, & figuram; tum Physice, hoc est cum ratione aliqua, & naturali; tum secundum chyromantiam; quæ nulla ratione suas firmat, assertiones, & quibus plerumque etiam contradicit experientia.

Quædam divinationum species enumerantur. Cap. XXIII.

ET quando chyromantia, divinationis quædam species est, quamque & nunc, & alibi diligentius reprobavi, posset credere aliquis, me omnes divinationum species rejicere, quod tamen falsum est, aliquas enim omnino puto admittendas, omnes nego. Nam divinationum, & præmotionum alia irrationabiles, simpliciter alia quarum ratione, & causam nos reddere non possumus, vel ex natura sua, quoniam non habent causam, ut auguria, & extorum inspectiones, vel habent quidem sed diuinam, & soli Deo cognitam, nobis autem ignoram; ut sunt prænotiones, & prædictiones prophetarum quæ sunt Deo iubente, ab Angelis, vel Deo per-

mitten-

mittente à spiritibus malignis, dicunturq; ignotæ quoniam à nobis illarum nulla potest assignari ratio; Quæ irrationabiles sunt, ex parte sui, quoniam ex in se ipsis nullum habent rationis vestigium, sunt istæ chyromanticae prædictiones. De singularibus enim futuris contingentibus nulla afferri potest ratio propter quam sic, quam oppositum succedat magis, & causa est, quòd non entis non est ratio, non est autè exemplum, inductio, enthimema, quod non sit syllogismus, vel ad syllogismum non reducatur, neq; est syllogismus, sine propositione vniuersali; omnis autè propositio de materia contingenti semper falsa est, si non secundum totum sicuti est affirmatiua de materia impossibili, vt omnis homo est lapis; saltem secundum partem; vt omnis homo est bonus; At in syllogismo si altera propositio falsa erit; Nihil veri per se nunquam sequetur, sed tantum aliquando per accidens; Attamen verum est, quod harum contingentium aliæ sunt vt plurimum, & in pluribus; quæ vocantur contingentiã apta nata, & ordinata, habentque causam certã, deficiunt tamen à necessario quoniam impediri possunt; Vt orietur mihi filius cum quinque digitis in manu, non sane necessarium est, attamen vt plurimum contingit hominẽ sic oriri, nisi sit quod impediãt. De hoc contingenti apto nato, ait Aristoteles, fieri rationes, & syllogismos atq; artes plurimas circa hoc cõtingens versari; Quod vero contingens est inordinatum, & quod non magis hoc, quam illo modo eueniat, causam vllam habet, de hoc non est scientia, neque vlla rationabilis assertio; Vt qui cras tibi nascetur puer erit vir militaris, vel Doctor magnus, vel post annum nobiscum cenabis, id à nullo scitur, quoniam neq; ratio afferri potest, de non ente enim simpliciter nihil asseritur; Hæc autem contingentiã inordinata, ante quam fiant, nullo modo esse dicuntur, nisi forte, vt somnia sint in anima. Quare Astrologicae prædictiones chyromanticae, & metoposcopicae nullam in se veritatem habent, quoniam neque ratio nem, neque experientiam natæ sunt, quibus confirmantur;

mentur; quid enim veritatis, aut rationis in se habet hoc me-
toposcoporum effatum? cui linea secunda frontis recta fue-
rit, & continua, ille vel Princeps, vel primus in sua familia,
vel principibus erit carus; Nemo est qui non sentiat, inter
subiectum, & praedicatum, nullum cadere medium, quo haec
extrema simul iungantur, quin quomodo haec obseruatio-
ne sciri possunt? cum obseruatio supponat, vel sit ipsa-
met experientia, haecque fiat multis memorijs circa ea-
dem specie indiuidua versantibus, memoriae multas sen-
sationes supponunt; At in Astrologicis pro confesso
habetur, nisi post longissimum tempus annorum ferè
36000. eandem coeli faciem, quae nunc est, redituram, & ho-
minis naturam istius, qualis est haec Socratis, nunquam fuisse.
Hominum facies sunt infinitae, & casus infiniti, quare
neque de his est, quod asseri possis, nam causam non habent,
quae casu eueniunt, & infinitorum non est vlla scientia, vel
cognitio. Quid enim commune pollici, & laqueo? vt si cui
vltimus pollicis nodus circulari cingatur linea naturaliter,
quod ille suspendetur? addamus rationem, si enim haec con-
tingentia ad vtrum libet essent determinata, ergo altera pars
contradictionis esset vera, & altera falsa, habebunt igitur
causam determinatam, contra id quod sentit Aristoteles in
libro perierminias; Quae autem praenotiones aliquid pro-
babilis habent illae sunt politicae, vel naturales; Dico natu-
rales cognitiones nauticam, medicinam, agriculturam, &
huiusmodi quae causam habent certam, deficiunt tamen à
necessario, quoniam impediri possunt causae, ne suum pro-
ducant effectum; Politicae autem obseruationes ad pruden-
tiam referuntur, & ipsae causam habent, licet contingentem,
& natam impediri, est politicum axioma, inimicis fugere, &
cedere volentibus aperienda est via, & dandus omnino lo-
cus. Hunnis fugientibus, & cupientibus Italiam liberam
linquere non concesserunt Itali, & à desperatis victi, atque
occisi fuere, his accidit enim tunc quod dicitur; Vna salus
victis nullam sperare salutem, praeter haec duo genera futu-
rorum

rorum contingentium, quorum alterum ad scientiam naturalem alterum ad prudentiam refertur; Nihil certe probabiliter asseri potest, & nugas, ac imposturas iudicabimus, & vana omnia alia diuinationum genera, quæ ab hominibus Deum deserentibus tentantur; In his auem quæ hæctenus à nobis dicta fuerunt, si contrarietates reperiantur, mirum non est, quoniam varia hæc sunt parumque stabilitatis habentia, & à varijs auctoris tradita varie.

Quædam chyromantis placita. Cap. XXIV.

Confecto hoc tractatu, in manus meas incidit quidam libellus situ, & vetustate consumptus, in quo sequentia problemata ad vngues pertinentia legebantur, nullis tamen rationibus suffulta, stigmata vocat ille puncta, in vnguibus apparentia; Horum primum est.

1. Omnia stigmata alba bona, nigra mala; Noto ego bonum, & malum dici multipliciter, neque ideo scio quid boni indicent, corporis, an animi, aut fortunæ, vt aiunt; Amplius albedo hæc indicat pituitam in cerebro, & neruis præuolare, at quid boni portendat pituita, & quid mali melancholia secundum se non video, nisi cum improportionabiliter cum alijs humoribus fuerint coniunctæ.

2. Vngues oblongi candidi splendentes boni sunt, & moderatum significant hominem. Crederem potius sanum, & robustum, tales enim vngues sunt secundum naturam.

3. Candidi longi, tenues, lucidi, sub rubentes optimum indicant ingenium. Nam cerebrum bene dispositum, purum, & tenue docent, credo, & iudicium.

4. Oblongi stricti, acuti dant constantem, sed nõ admodum ingeniosum; Cur ad sit constantia in habentibus tales vngues non video, duos potius dicerem vngues hoc indicare.

5. Inflexi tardū, rapacem, impudentem. At tarditas, & rapacitas male videtur cōuenire, rapacitas; & impudētia à calore est, & à bile, tarditas frigoris est opus: tardæ testudines,

tardæ

tardæ chocleæ; quæ frigidae sunt, & terrestres.

6 Valde parui, maleuolum, & contentiosum; Huius dicti nullam rationem video, potius musculorum, & nervorum possent arguere debilitatem, sed, ut puto, auctor in vnguibus ut in alijs nugatur.

7 Pallidi, asperi, rotundi luxuriosum. Sed neque hic causam scirem inuenire, puto solum ostendi in cerebro, & nervis notari prædominium melancholicæ, & caloris naturalis remissionem.

8 Alba stigmata in digito Iouis, hoc est in vngue indicis, denotant honores, & dignitates; Nigra infamias, & dispendia patrimonij. Ridicula sanè positio, quid enim maculis digitorum cum honoribus est commune?

9 In vngue digiti saturni, hoc est medij, alba rem augēt familiarem per agriculturam, & mercaturam, eiusdem dispendium, si nigra fuerint. Sic ergo magnatibus, & principibus, nec alba, nec nigra nascuntur in vngue medio stigmata, ut potè qui neutram exercent.

10 Solis vnguis ornatus albis punctis indicat carum principibus, nigris odiosum. Piget harum rerum irrationabilium rationem quærerere velle: quid principi cum meis punctis vnguium?

11 Mercurij alba artes, & scientias donant; Nigra puncta ignorantiam, & inertiam significant, hic autem est digitus minimus.

12 Marti dicatus est dimidiatus vnguis pollicis à parte remotiori ab indice; alba ibi stigmata fortunatum in bellis; nigra violenta morte periturum, sed nihil adest veritatis, in hac assertione sicut neque in alijs.

13 Veneris alba fortunatum cum mulieribus, nigra futurum propter mulieres infamè; At sicuti dictum est, si colores isti arguunt vel pituitam, vel atram bilem superare, non video, quid cum mulieribus conueniat.

14 Alba puncta dispersa, radiofa, nihil boni, & nigra nihil mali portédunt, secus dicendū si esset vnita; sed ut dictū est, sepius de his agere ridiculum est.

De

De chyromantum decretis disputatio. Cap. XXV.

Postquam extremam, ut dicitur manum imposuiffem huic tractatui; Mandatum fuit ab his, quibus non obedire mihi nefas est, ut iterum atque exactius examinarem hæc chyromantum decreta; & eorum rationes si quas haberent, referrem, & relatas reicere, & explodere tentarem; Dixi me de his supra in cap. 10. satis superque disputasse; iterum hæc referre esse acta agere; Verba mea admiffa non fuere, & seuerè iussum fuit, ut omnino id agerem, & dicta chyromantum denuo examinarem, & confutarem; Demisi auriculas, & quod potui exequutus sum; si cui igitur aliquando viderer superfluous, & diceret stomachosus.

Occidis miseros crambe repetita magistros.

Responderem maioribus obsequendum; meliusque esse obedire quam sacrificare, ut aliquando dici audiui; Aggrediamur igitur opus, & si in capite 10. dicta vera, & bona fuere, poterant non displicere; & repetita etiam placebunt; sin autem nihil in eo cap. habetur, quod intellectui satisfaciat, forsan quæ hic vberius explicabuntur, arridebunt. Putaui ego semper, & nunc etiam puto minimum veritatis reperiri in responsis singularibus astrologiæ, pyromantiæ, hydromantiæ, geomantiæ, necromantiæ, ac demum omnium sortilegiorum, quæ præsumunt de singularibus futuris contingentibus aliquid certi enunciare, contradixi his supra vniuersaliter; Nunc operæ pretium est eos audire qui contraria sentiunt; Igitur si qui vnquam hæc legerint, tantumq; otij illis suppetet; Ex his forsan intelligent.

Me nõ omnino carpendum esse, si morose nimis videar, insultasse in chyromantum placita cum eorum de vnguibus, & vnguium maculis assertions damnauerim, ut potè qui putauerim nihil ex vnguibus vnguiumque passionibus conijci posse. Non tamen nego, quin naturaliter ex eorum contemplatione, & inspectione cognosci quædam possint; Quod do-

cuit

cuit Hippocrates, & id ego etiam fateor. Sed de vnguibus
 duo praedicatorum genera asseri posse arbitror, rationabile
 alterum, & alterum irrationabile, priora amplector, poste-
 riora reiicienda, & explodenda opinor, idque tum commu-
 ni dicto, quod est, erubescendum esse ijs, qui sine ratione lo-
 quuntur; tum Aristotelis auctoritate, qui 8. Phys. contra
 Empedoclem disputans, ait, nullam propositionem non per
 se notam, quasi dignitatem, & tanquam per se notam sine
 aliqua probatione admitti debere; siue (vt ait Aueroes) a
 priori, siue a posteriori oriatur probatio. Sed ne videamur,
 quod aiunt chyromantas inauditos condemnare, audiamus illos,
 vt & nos audiamur. Dicent chyromantæ, si
 vngues vnguiumque passiones nihil indicare putabas, cur
 tempus terendo de his egisti? Si aliquid ostendere credis
 cur nunc damnas? Possem respondere, quoniam puto vn-
 guium passiones aliquid indicare, ideo de illis mentio facta
 est, at quoniam non puto ea omnia, quæ chyromantæ di-
 cunt esse vera, ideo ea ipsa explodo, vt pote quæ sine ratio-
 ne enuntiantur. Amplius praedicata quæ de vnguibus di-
 cuntur alia sunt penè necessaria, & causam habent internam,
 vt in hectica febre vngues incuruari, & liuorem in laboran-
 tibus acuto morbo indicare mortem esse propinquam, cum
 naturalis calor iam extinguatur. Alia sunt non necessaria,
 sed tamen aliquod habent rationis vestigium, qualia sunt
 accidentia, quæ a necessario deficiunt, quoniam impediri
 possunt, vt paruos, & molles vngues arguere debiles tendi-
 nens, quare corporis imbecillitatem, & carnis mollitiem;
 Ast hoc forte non erit, quoniam labore, & exercitio factus
 est in oppositam dispositionem transitus; At tertia prædi-
 catorum species, quæ nullam penitus rationem, nullumque
 nexum cum subiecto de quo dicuntur, habet, cur creden-
 da sit, non video.

Talia sunt chyromantum placita; Vt cum dicunt, alba
 stigmata in vngue indicis indicare honores, & dignitates;
 Nigra infamiam, & depressionem, paruos vngues maleuo-
 lum

lum, & contentiosum significare, & his similia, quæ quamvis speciosa videantur, in his tamen nihil est, quod intellectui satisfaciatur, & profecto non videntur credenda. Secundo dicunt, omnis actio, electio, & omnis humana facultas, & deliberatio bonum quærit, idque sibi proponit, bonum, & verum sunt idem, & conuertuntur, chyromantia est actio, & facultas quædam, ergo bona est, (à fine enim res denominatur) si bona ergo vera, ergo quæ chyromantæ afferunt erunt vera. An sicuti duplex bonum, aliud simpliciter, aliud secundum quid, & illud per se, & certum, hoc vanum, & apparens, ita etiam de vero sentiendum est; Cupit vinum pleuriticus, & hoc illi est mortale igitur bonum non est hoc, sed apparens, & fallax: Ita verum dicitur multipliciter, aliud necessarium, qualia sunt prædicata omnia per se, de omni, & vniuersaliter de subiecto (loquor autem de vero complexo, quod in enunciationibus reperitur) & de hoc vero sunt demonstrationes, & scientiæ. Alterum est non necessarium quidem, attamen contingens ordinatum, quod est in pluribus, & probabile vocatur, vt filium mihi nasciturum cum quinque digitis in manu, in diebus brumalis solstitij futuram glaciem, & frigus. Tertia veri species ea est, quæ ab intellectu determinatur, siue per artem, siue per prudentiam, & appellatur verisimile; vt senes esse parcos, pueros, & fœminas garrulas; Circa igitur ordinatum contingens versantur hæc duo veri genera. Quorum vnum est à natura, alterum ab intellectu, Natura, & intellectus possunt impediri, ne suum finem consequantur, magis tamen intellectus quam natura, ideo dicimus, quæ à natura faciendæ sunt, vocari probabilia, quæ autem ab intellectu esse vero similia; Vt statuam, quam faciet Polycletus verisimile est futuram pulchram, quoniam est bonus statuarius; Vltimum dicitur verum apparens, & sophisticum in quo nulla ratio, nullum apparet medium, quo subiecto nectatur prædicatum. De hoc genere sunt chyromantum, Astrologorum, & haruspicum, & magorum placita, in quibus nihil veri nihil

hil probabilis, aut verisimilis existit, & apparet ijs, qui mente constant.

Inquiunt demum Deus, & natura nihil faciunt frustra, stigmata, & cæteræ vnguium passiones sunt à Deo, & à natura, ergo non sunt frustra, effectus igitur naturæ, ergo formæ vel materiæ, ergo subiecti in quo sunt, & essentiam, & operationes denotant. Dicerem naturam non impeditam, suo fine nunquam frustrari, & quoniam contingit naturam, & præsertim particularem plerunque impediri, ideo frustrari, & cæptâ amphorâ in vrceum exire; talia sunt hæc stigmata, quæ à natura impedita nascuntur, & casu facta dicuntur, quorum nulla scientia est, nullaque cognitio, sunt enim infinita casualia, & quare sciri nequeunt.

Amplius differt dicere aliquid esse secundum naturam, & à natura, & præter naturam; secundum naturam homo habet vngues, à natura quod sint longi, vel lati, curui, aut recti, at præter naturam liuidi, vel nigri, quod autem sint puri, vel stigmatibus insigniti, non est secundum naturam, neque præter naturam, sed à natura quidem, & forte aliquid significant, vt pituitam, vel bilem præualere in tendine, non ideo tamen ea omnia, quæ dicunt chyromantæ. Multæ enim sunt causæ, à quibus natura potest impediri, nè suum exquisitè consequantur finem.

At dicere quod albæ maculæ faciant fortunatum, nigræ infortunatum, profecto esset infortunium illius, qui hoc crederet, vel vt causa, vel vt signum. Ego sane arbitror non solum ex communibus, sed ex proprijs etiam ostendi posse hanc propositionem, esse verissimam.

Vnguium figuræ, passiones, & maculæ non sunt indicia vllius futuri, singularis, contingentis fortuiti, quod de subiecto cuius sunt vngues rationabiliter determinari possit. Pro cuius effati probatione suppono. Contingens futurum dici id quod non est; sed si ponatur esse nullum sequetur absurdum. Quare cum possit adesse, & abesse, accidens est eius, cui aduenire potest; Hoc autem duplex est, alte-

E rum

rum habet causam in eo cui adesse potest, quod dicitur contingens ordinatum de quo dictum est supra. Ut hic puer senescet; fiet enim nisi perierit. Alterum vocatur inordinatum, non enim causa vlla est in subiecto, cui dicitur aduenturum, propter quam potius hoc, quam oppositum illi eueniat; Ut Socrates in militiam proficiscens fiet diues; de hoc singulari fortuito contingenti nobis est sermo, de quo nihil certi prædici posse asserimus, & contradictionis de hac materia pronunciatæ pars neutra est determinate vera, alterutra attamen, sed indeterminate, vt in lib. Periermenias docetur.

Causa propter quam de futuris contingentibus singularibus nihil certi asseri possit hæc est, quoniam non sunt; Non enim autem secundum quod non sunt, nihil vere prædicari potest, nisi quod non sunt; quare cum dico cras Achilles vincet Hectorem, cras non vincet Hectorem, Antequam craftinus adueniat dies nihil affirmari, nihil verè à quoquā negari potest ante pugnam, nisi forte ex aliqua coniectura posset quidam credere magis affirmationem, quam negationem, sed hæc suspicio est, non scientia, aut rationabilis opinio; Quod si hæc suppositiones veræ sunt, manifestum etiam erit susceptam propositionem esse veram; & primum ex Aristotele secundo Physicorum. Omne fortuitum est à casu, quæ à casu ea indefinita sunt, & ignota per se, quare, & homini immanifesta, quæ à chyromantis asseruntur sunt fortuita, ergo homini immanifesta, ergo neque sciri neque prædici possunt. Ut Socratem in militiam proficiscentem reuersurum esse, nec periturum. Quod si hæc neque sciri neque prædici possunt, qui hæc tentant, quasi Gigantes cum Ioue pugnaturi quærunt super imponere Pelion ossa.

Amplius si complexa veritas est adæquatio rei cum intellectu, quando res non est, cum illa non adæquabitur intellectus, singularia contingentia futura non sunt, antequam fiant præsentia, ergo cum illis adæquari mens non potest, aut dicere quod hoc erit, aut non.

Et

Et natura contingentis singularis inordinati hæc est, vt eius neutra pars contradictionis sit determinate vera, vel falsa vt dictum est prius. Nam si altera pars posset dici determinate vera, haberet aliquam rationem, ergo esset contingens ordinatum, at supposuimus esse inordinatum; ea autem dicuntur inordinata esse, quæ non habent rationem, & causam propter quam sic magis, quam aliter sint disposita, secundum prius, & posterius, etenim inter causam, & causatum est ordo. Ex natura igitur fortuiti singularis contingentis inordinati colligitur, chyromantum assertions, quæ de his rebus sunt esse omnino vanas. Adde singularia quatenus talia sũt infinita, quare nec sciri, nec numero, aut mente comprehendi possunt; Et cum non sint, de his nulla propositio vniuersalis, quæ sit vera formari potest; Nam ex Aristotele, omnis propositio vniuersalis contingens semper est falsa; Adde quod singularia indiuidua quatenus talia sunt, cõstant ex tot proprietatibus, quarum collectio in vltimo alio reperiri non potest. Quare quamuis in Socrate sit idem accidens, quod in Platone apparet, diuersitas tamen aliarum proprietatum, in quibus non conueniunt Plato, & Socrates, adeo auget, minuit, peruertit illud accidens vtrique commune, vt neque idem indicare, neque causare possit, est vtrique acutissimus nasus; hoc dicit Aristot. esse magnæ iracundiæ signum; ast non ideo vterq; eodem modo est iracundus, nam Socrates dedit operam Philosophiæ, & temperamenti est pituitosi cum subdominio melancholiæ; quare totus est mansuetus, & patiens, Plato biliosus est, & militaris. Cum itaq; Socratis omnia accidentia posita simul in Platone esse nequeant; Aliter Plato non esset Plato, sed Socrates, manifestum est quod quæcunque de Socrate, prædicantur, & singillatim, & admodum Platoni accomodari non possunt. Quò fit vt nullum formetur vniuersale, & omnis scientia, & facultas sit nulla, quæ de his tractat singularibus.

Sed forte ex magis proprijs id ipsum etiã confirmari po-

test. Principia propria alicuius cōclusionis ea dicuntur propter quæ prædicatum inest subiecto, hoc est quæ sunt causæ propter quas prædicatum dicatur huic adesse, causa duplex altera essendi, altera cognoscendi, vtraque medium dicitur, quare omnis quæstio est medij quæstio. Si ergo erit aliquod medium, quod subiecto iungat prædicatū, profecto aliquid de futuris contingentibus singularibus præsciri poterit, at si non est medium, neque vt causa essendi, neque vt signum cognoscendi; vanum erit credere, quod certi aliquid prædici possit. Dicit chyromantes Achilles superabit Hectorem in singulari certamine, quoniam habet maculam albam, & radiosam in parte externa vnguis pollicis. Ita igitur ille syllogizabit, omnis habens albam maculam radiosam in vngue pollicis fiet victor in futuris certaminibus; Achilles habet has maculas ergo erit victor in futura pugna cum Hectore; Minorem confirmat visus; At maiorem non ratio, non experientia confirmabit, aut quæ ex experientia nascitur, inductio; Neque enim inductio certum, & stabile colligit vniuersale, nisi ceperit indiuidua, vt talia quædam, non autem vt hæc aliqua. Exempli gratia colligo ego, omnes homines natura quærere scientias, inducens Socratem, Calliam, Platonem esse homines, & eosdem cupere scire, sed scire cupiunt, non quatenus hic est Plato, ille Callias, sed quatenus tales sunt, nempe rationales; quare merito inductio ad syllogismum reduci dicebat Aristoteles, & esse principiorum syllogismum; per inductionem particularia enim cognoscimus speculando propter quid omnis homo scire cupiat; Huius propositæ quæstionis extrema sunt, Achilles, & futurus victor in certamine, medium macule albe in pollice, at hoc medium nullam habet connexionem cum victoria futura, non vt causa, non vt signum, neque ex eadem coordinatione sumptum est, nihil igitur concludet, causam nemo audebit dicere, quoniam ex definitione macularum huiusmodi nunquam inferes victoriam; sicuti ex iugulatione mortem; Causa igitur hæc non est, nisi forte per
 acci-

accidens quare infinita, & ideo ignota; Neque ut signum, nam si macula alba radiofa in pollicis ungue existens esset victorię signum vel per se, & necessarium, vel non per se, verum per accidens, si per se, ergo futura victoria in sua ratione acciperet hominem habentem maculam albam in pollice, esset enim prædicatum in secundo modo dicendi per se, quod si hoc non est, ergo erit prædicatum per accidens, indeterminatum igitur, & indefinitum, & ignotum; Non enim de his prædicatis est scientia, ut testatur Aristoteles, & in primo Priorum, & Posteriorum, & in secundo Physicorum. Si ergo ex eadem coordinatione non sunt macula alba in pollice, & victoria in pugna manifestum est, quod nihil commune est inter medium, & maius extremum, quare neque ex his maculis poterit chyromantes inferre futuram Achillis victoriam; Innata .n. nobis est via, ut per hoc principium ad hoc medium, & per hoc medium ad hunc finem veniamus, hæc autem sunt necessario inter se coordinata, neque est medium nisi extremorum medium, & nisi extrema fuerint, non erit medium; Quę coordinatio non est voluntaria, & secundum placitum, aut pactum nostrum, sed oportet, ut sit realis, & in re ipsa existant medium, & extrema, cum ergo victoria futura nihil commune habeat cum stigmatibus, neq; stigmata cum victoria, ex stigmatibus velle victoriam inferre profectò est ridiculum. Dixeris forsan esse accidens non necessarium, sed contingens in pluribus, & conclusionem non necessariam, sed probabilem inferri; At Aristoteles docuit nos primo priorum contingens ut in pluribus habere causam, & ideo dici ordinatum, & quoniam huiusmodi contingens habet, causam, ideo habet medium, quare de hoc contingenti plurimas facultates, & artes tractare, & de hoc fieri syllogismos, & contemplationes affirmat, sed dictum est, maculam cum victoria comparatam esse contingens inordinatum, neque causam victorię, neque signum per se esse illius. Amplius ostensum est albam maculam in pollice existentem esse portionem excrementi pituitosi,

quod

quod fugit actionem caloris naturali, tendinis seruiantis motui pollicis; ex qua definitione Sole clarius apparet, maculam hanc albam, cum victoria futura Achillis nihil habere commune, nihilque de hac futura pugna, quod sit certum, praedici, aut praesciri posse à chyromantis.

Dicunt stellas, quæ destinarunt Hectorem ab Achille superandum, easdem signasse Achillis pollicem. Misera, aut valde ociosa stellæ, quæ in his occupantur quisquilijs, nobilium nobiles sunt actiones, nobilissimæ sunt stellæ inter entia, vt dicitur secundo Cœli ergo in his nugis non occupantur; Scilicet hic stellis labor est, ea cura sollicitabit celestia corpora? An accidet, quod de Ioue dicit Lucianus suo; illum detineri circa pingendas alas papilionum, sed ad rem; Hanc puto esse certissimam, & indubitatam petitionem principij, dicere stellas determinasse vincendum Hectorem ab Achille; Primum quomodo hoc sciri potest? quoniam neque stellæ vnquam habuerunt inter se hanc habitudinem quam nunc habent, neque Achilles, & Hector alias fuerunt.

Addæ causæ æternæ, & per se faciunt effectus necessarios, & æternos, & per se, Achilles, & illius victoria est quid contingens, & Achilles indiuiduum, & ens corruptibile, & per accidens, nō ergo huius victoriæ causæ sunt astra; Dicere igitur destinatum fuisse Hectorem superandum, & hoc esse decretum stellarum absurdum est, nam vniuersalium, & æternorum vniuersales, & æternæ sunt causæ, singularem singulares, non ergo stelle victoriam Achilli decernunt singulari indiuiduo contingenti, & enti per accidens.

Addes, continuum esse inferiorem hunc mundum superioribus latioribus, vt omnis eius virtus inde pendeat; Verissimum est, & Aristotelicum placitum sed pendent hæc inferiora ab illis superioribus vniuersaliter, nō particulariter, & vt talia, nō vt hæc aliqua. Dices particularia subuniuersalibus sunt, quare, quæ de vniuersalibus, ea de particularibus necessario dicentur, ait Aristoteles in prædicamentis.

bonp

Ani-

Animal dicitur de homine, ergo & de quodam homine, nam si non de quodam, ergo de nullo diceretur, quare neque homo esset animal; Quapropter si astra astrorumque dispositio, & influxus causa est, quod Turce peste laborent in Constantinopolitana vrbe, erunt etiam causæ, quod ille Bassa, siue dux exercitus peste consumptus fuerit, nam nisi aliquis particularis Turca peste periret, ergo etiam nullus periret, At suppositum est illos peste perire. Vt nodus hic soluatur. Sciendum est Aristotelem in primo priorum nos docuisse; Quod si in prima figura, & primo eiusdem modo fiat iugatio ex maiore necessaria, & minore contingenti sequetur conclusio contingens, & de contingenti, quod per deductionem ad impossibile ostendam; Sit propositio de necessario omne b. necessario est a; & de contingenti contingit quoddam c, esse b. dico sequi, ergo contingit, quoddam c, esse a, quare & contingit quoddam c. non esse a. Natura enim hæc est contingens, & præsertim inordinati, vt cum opposito conuertatur, vt contingit quemdam hominem esse sanum, ergo & contingit quemdam non esse sanum; causa est, quoniam contingens est id, quod non est, sed si ponatur in esse nullum sequitur absurdum; quare cōtingens quò magis est contingens eo minus existit verum.

Quod autem prædicta conclusio, quæ est contingit quoddam c, esse a, sit vera probatur, nam nisi hæc sequatur, eius contradictoria sequetur, quæ est quoddam c non contingit esse a. Impossibile igitur quoddam c, esse a, necessario igitur non quoddam c, est a. Nullum ergo c, est a, & omne b, est c, ergo nullum c, est b, quod contradicit minori primi syllogismi, dicentis quod continebat quoddam c, esse b, nunc autem conclusum est necessario nullum c, esse b.

Cælum est causa vniuersalis, & eius effectus impediri vniuersaliter non potest, at particulariter, & in aliquo singulari potest. Verum est, quod existente sole in tauro florebut arbores, at non florebit ficus, non pinus; dices florebut pira, poma, oleæ, at neque omnes, nam quæ sunt in locis

cis

cis frigidis, neque à Sole calefactis, & quæ aut frigore, aut senectute penè exaruerè non florent; Atque hæ arbores non florent, cum male sint affectæ, quare vim solis non recipiunt, omne enim recipiendum se se habet per modum recipientis. Patet igitur quod ex cœlo stellisque quamuis necessarijs effectus contingentes, & non necessarios, qualia sunt hæc nostratia, sequi posse.

Magna profectò esset peritio principij si quis vellet stellas in nostros vngues, modo albas, modo nigras maculas inducere, & has abolere illas imponere prout res sunt futura.

Individua hæc corruptibilia in tantum stellis parent, & subiiciuntur, in quantum de illo vniuersali participant, sub quò continentur. Vt accedente Sole ad nostrum punctum verticalem nos incalescemus vehementer, at non omnes sed hic magis, ille minus, vel propter huius naturam, aut propter suam industriam, cum sibi cauere sciat. Credere ergo quod omnia singularia à Cœlo cœlestibusq; pèdeât, & causentur influxibus, est dicere quod omnia fato fiant, nihil esse à Fortuna, nihil à consilio, quod est tollere libertatem actionum, atque ipsum arbitrium liberum; Dictum non solum irrationabile, sed etiam impium. Vniuersum omnia continet, est id quod semper est, quare necessarium, est id quod non semper est, & quod vocatur contingens.

Igitur si tria necessario reperiuntur, vnum quod semper quiescit, alterum quod semper mouetur, necesse est etiam (vt docetur secundo Priorum) esse tertiū, quod non semper moueatur, neq; semper quiescat, si enim contraria sunt, necesse est, & media esse; & hæ sunt tres Poetarum Parce Atropos, Cloto, Lachesis duo necessaria, & medium contingens.

Quid igitur sint vngues, & horum stigmata, quid indigent, & quid non, & quod ad naturalem Philosophum pertineat hæc contemplatio, ex his puto manifestum, & chyromantū placita nihil veri, nihil sani in se habere ostensū est.

F I N I S.

C A P I T V M

L I B E L L I

De Vnguibus Index.

Roemium.

Quid sit vnguis.

Cap. 1

Vnguium species, & differentia.

2

Quid ex vnguium obseruatione colligatur.

3

Chyromantum de vnguibus, & maculis sententia.

4

De maculis vnguium, & harum causis.

5

Di causis coloris, & figura macularum.

6

De vnguium accidentibus quæ visus cognoscit.

7

Passionum secundum substantiam, & quantitatem in existentium cause.

8

Significationes ex vnguibus de promptæ.

9

Dura, & mollis vnguis significationes.

10

Quale sit captum ex vnguibus presagium.

11

Quid indicent alie tactiles differentia.

12

Nota

I N D E X.

<i>Note à quantitate deducta.</i>	13
<i>Qualitates unguium contemplari incipiuntur.</i>	14
<i>Coloris nigri, fuscii, & lividi in unguibus nota.</i>	15
<i>Unguium, ex figuris significationes.</i>	16
<i>Unguis pulchri, turpis, & nodosi, nota.</i>	17
<i>Macularum quæ in unguibus significata.</i>	18
<i>Chyromantum de maculis unguium sententia.</i>	19
<i>Indicis, & medij digiti unguium macula.</i>	20
<i>Annularis, & auricularis macula.</i>	21
<i>Diuinationum species, & differentiæ.</i>	22
<i>In chyromantum placita inquisitio.</i>	23

F I N I S.

Cap. 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14

[Faint, mirrored text from the reverse side of the page is visible through the paper, including words like 'speciebus', 'significationes', 'maculis', 'unquibus', 'sententia', 'digiti', 'auricularis', 'differentiæ', 'inquisitio']

I N D E X

Eorum, quæ in Libello de Vngu-
ium præfagijs habentur.

Numerus paginam indicat, a pagine principium,
b medium, c finem.

A

- Limentum, à quibus & quomodo fiat album, &
rubrum. pag. 9. ab
Alba unguium puncta quid indicent. 61. b c
Alios spernens, & se solum exaltans quomodo co-
gnoscitur, & quod odio habeatur. 57. a
Aeternorum eterna sunt causa. 70. c
Antipodes Italia quales sint moribus. 30. a
Astrologica, & chyromantica præfagia falsa. 58. c
Auari, & astuti sunt mendaces, & cur. 23. b

C

- CARDANI præfagia; & vaticinia. 50. c
Carnes calore, & frigore liuescunt. 35. b
Cæli effectus apud nos possunt impediri. 71. c
Causa duplex, essendi, & cognoscendi. 68. a
Colores unguium diversi cur. 9. c
Coloris sub castaneus quis, & cur fiat. 46. a
Color unguis mixtus quis, & quid nocet. 37. c
Contingens futurum singulare, quid sit, & quale. 66. a

F

CONTRA-

I N D E X.

<i>Contradictionis futura singularis neutra pars vera.</i>	66.a
<i>Contingens inordinatum nescitur.</i>	58.c
<i>Chyromantum rationes quae sint.</i>	63.b
<i>Chyr. rationes ad hominem.</i>	63.b
<i>Chyr. rationes ad rem.</i>	64. ab
<i>Chyr. rationibus responsio.</i>	65. ab
<i>Chyr. rationes solvuntur.</i>	66. c
<i>Chyr. placita falsa.</i>	56. a
<i>Chyr. placita 14. examinantur.</i>	60. ab
<i>Chyr. de maculis unguium opinio.</i>	47. a
<i>Chyr. de splendore unguium sententia.</i>	35. c
<i>Chyr. quid sit, & circa quae versetur.</i>	6. a
<i>Chyr. de digitis unguibus, & maculis sententia.</i>	6. a
<i>Chyr. de puris unguium opinio.</i>	32. a
<i>Chyr. de puris, & mollibus unguibus sententia.</i>	33. a
<i>Chyr. de leui ungue sententia.</i>	29. b
<i>Chyr. de unguibus uniuersalia placita.</i>	26. b
<i>Connitium idem, cur hos ad iram, illos ad risum mouet.</i>	25. b

D

D <i>Vros habentes ungues quibus morbis tententur.</i>	22. a
D <i>Demonstratio quod stigmata unguium nihil significant.</i>	65. c
pag.	
<i>Decretorum chyrom. examinatio continua.</i>	62. a b
<i>Diuinationum species, quae quot, & quales.</i>	57. c
<i>Durum, & molle quid sit.</i>	15. b
<i>Duri, & molles ungues quid indicent.</i>	15. c & 21. b
<i>Duri ungues melancholiam arguunt, molles ingenium.</i>	22. b
<i>Difficile est inuenire cui tuto confidis.</i>	36. b

E

E <i>X necessario, & contingenti sequitur effectus contin-</i>	
<i>gens.</i>	71. b
<i>Erubescunt qui sine ratione loquuntur.</i>	63. a
<i>Ex inspectione unguium quaedam cognosci, & quae.</i>	62. c
<i>Ex falsis non sequi verum nisi per accidens.</i>	58. b

Fortu-

I N D E X .

F

- F**ortuna sua quomodo quisque sit faber. 19. b
 Forma omnis perfectionis, materia in imperfectionis causa. 19. c

H

- H**omines ad veritatem nati, & cur. 50. a

I

- I**gnota nobis probabile est alios scire. 20. a
 Intellectus est pura potentia. 24. c
 Intellectus continet eminenter omnes potentias anima. 25. a
 Individua, & hæc corruptibilia quomodo stellis pareant, & subijciantur. 72. b
 Individua sunt numero infinita, ideo ignota. 67. a
 Inferiora sublunaria quomodo à cælo pendent. 70. c

L

- L**ocatum à loco conservari, & eius naturam referre. 17. a
 Lignum fragile, & lentum quale. 29. a
 Lunares homines qui sint, & lunares macula quid significant, in quibus digitis existant. 56. a c

M

- M**acula unguium quid ex quibus, & à quibus fiant. 10. a
 Macula sunt tertie coctionis excrementa. 10. b
 Macule unguium secundum diuersam figuram, & calorem, ad diuersos planetas referuntur. 6. c
 Macularum discrimina multa. 7. a
 Macularum, que in unguibus sunt causa naturales. 8. c
 Macula radiosæ quomodo fiant. 10. c
 Macula alba quid notent. 10. c
 Macula punctis similes quid indicent. 11. a
 Macula fusca quid sint, & quomodo fiant. 11. b
 Mac. mixta que sint, & quomodo fiant. 11. c
 Mac. nihil cum planetis est commune. 12. b
 Mac. accidentia que cognoscat visus. 12. a
 Mac. colores ad humores referuntur. 44. c
 Mac. alba, & nigra quales secundum physicos. 45. a c

I N D E X

<i>Mac. splendentes qua & quales ex Vega.</i>	46. a
<i>Mac. profunda, qua & cur.</i>	46. a
<i>Macularum manus dextra, & sinistra discrimina secundum chyromantes.</i>	47. a
<i>Mac. alba, & nigra in pollice item rosat, & radiosa quid signifi- cent.</i>	47. b
<i>Mac. pollicis sunt de natura Martis, & Veneris.</i>	47. c
<i>Mac. pro diuersitate colorum, & locorum in quibus apparent di- uersos animi, & inclinationes docent.</i>	48. a
<i>Mac. livida radiosa quid in dextro, vel sinistro pollice reperta quid notent.</i>	48. b
<i>Mac. Indicis quid importent, Ioui assignata.</i>	49. a b
<i>Mac. solares, qua sint, & quid significant.</i>	49. a b
<i>Mac. predictio qualis sit.</i>	49. b c
<i>Mac. mixtarum significationes.</i>	52. b
<i>Mac. cruenta quid sibi velint.</i>	52. b c
<i>Mac. digiti annularis, qua optima, & quid indicant.</i>	54. a b
<i>Mac. mixta, & pallida quid notent.</i>	55. a
<i>Mac. unguium nihil certi si purificant, & cur.</i>	57. a
<i>Mac. unguium non sunt futurorum causa, neque signa.</i>	66. b c
<i>Mac. alba quid phy, icè significant.</i>	69. a
<i>Macularum Martialium, & solarium significata.</i>	70. a
<i>Manus dextra prosperitates sinistra indicat infortunia.</i>	70. b
<i>Membri alicuius propria operatio qualis sit, & quomodo cogno- scatur.</i>	56. a
<i>Membri, & compositi si cognoscatur temperies, animi operatio etiam cogitur similariis componentium natura.</i>	6. e
<i>Melancholici terra, & ferro similes, & duros habent ungues. pag.</i>	18. c
<i>Melancholici frigidi, & duros ungues habentes nō curant scien- tias.</i>	22. b
<i>Membra propriarum animalis operationum instrumenta.</i>	22. c
<i>Melancholicorum diuersi esse affectus.</i>	24. b
<i>Mundum ex tribus constare, uno quod semper stat, altero quod semper mouet, tertio quod quandoque.</i>	27. c
	Natu-

I N D E X . I

N

- N**aturam naturaliaq; opera, & intellectus posse impediri. pag. 64. c
A Natura secundū naturā, & præter naturā prædicantur. 65. b
*N*asus acutus ex Aristotele quid significet. 72. c
*N*aturalem propensionem fere omnia naturalia sequuntur, & secundum illam operantur. 19. a b

P

- P**ropositio contingens uniuersalis semper falsa. 67. b
*P*robabiles ratio quod omnia sint necessaria, & ex necessitate fiant. 71. b
*P*rædictio rationabilis, vel naturalis, vel est politica. 58. c
*P*rædicata de unguibus, sunt quam plura. 63. b c
*P*hysica interrogatio siue naturalis quæ sit. 1. b
*P*hysicus, & chyromantes medio, & sine differunt. 5. a
*P*hysicus naturam unguium considerat. 5. a
*P*hys. ex unguis definitione, eius principia inquiris, & passionnes demonstrat. 5. c
*P*assa à calore sicco pleraque rubescunt. 9. b
*P*hysicus, & chyromantes in quo differant. 18. a
*P*lantis quibus singuli digiti, & iungues sint dicati. 53. b
*P*lanetæ diuersi faciunt diuersa in digitis stigmata. 53. c

S

- S**telle non signant ungues, nec cogunt hæc inferiora facere quidquam ultra naturam suam necessario. 72. b

T

- T**endines quid sint ex quibus, & à quibus fiant. 2. c

V

- V**eritatis ubiq; apparet in ago. 20. b c
*V*nguis vox multiplex quæ sit de quo agitur, & quid sit unguis. 2. a
 Vngues

I N D E X.

<i>Vngues non contemnendi etiam testimonio Hippocratis.</i>	2. c
<i>Vngues cuius gratia sint.</i>	2. c
<i>Vngues manuum non pedum considerantur.</i>	3. a
<i>Vnguium differentie quot.</i>	3. c
<i>Vnguium differentias qui sensus cognoscant.</i>	3. c
<i>Vng. alio modo à Physico, alio à chyromante considerantur.</i>	4. c
<i>Vng. cur colores alij albi, alij rosei, quidam sub nigri appareant.</i>	7. c
<i>pag.</i>	7. c
<i>Vng. & vnguium puncta, naturam humorum indicant.</i>	8.
<i>Vng. discrimina causant humores qui praevalentur in temperie partis.</i>	8. a b
<i>Vngues in mortuis crescunt, quomodo.</i>	12. b
<i>Vng. & capilli magis crescunt viventibus in agris quam in urbibus; & cur.</i>	12. c
<i>Vng. differentia adigitis.</i>	16. c
<i>Vng. asperi, & giblosi causa.</i>	16. c
<i>Vng. acuti, & obtusi quid indicent.</i>	16. b
<i>Vngues obscuri quid sibi velint.</i>	16. a
<i>Vngues magni, parvi unde orientur.</i>	14. c
<i>Vnguium figura valde varia, & cur.</i>	13. a b c
<i>Vnguis nodosi causa.</i>	14. a
<i>Vnguium potestas quae nam sit, & quantitas.</i>	14. c
<i>Vng. qualitates, ut mollities, & durities; magnitudo, & splendor non sufficiunt ad indicandam totius corporis temperiem.</i>	23. 24. a
<i>Vnguium differentia animi propensiones aliquantulum indicant.</i>	20. a
<i>pag.</i>	20. a
<i>Vngues manus dextra viris, sinistrae feminis dicantur.</i>	53. a
<i>Vnguium raritas, & densitas quid Physicè notent.</i>	27. c
<i>Vngues asperae, & laeves qui sint, & quid indicent.</i>	28. c
<i>Vngues magni quid significant.</i>	30. c
<i>Vng. parvi pueriles molles, quid.</i>	31. a b
<i>Vnguis plus iusto maior, vel minor nihil portendit boni.</i>	31. c
<i>Vnguis inter magnum, & paruum mediū est laudabilis.</i>	31. c
<i>Vngues in longum, & latum protensi, & omni quaque mediocritatem</i>	

I N D E X.

<i>critatem excedentes quid significant.</i>	32. bc
<i>Vngues magni squammosi sunt asinini.</i>	32. c
<i>Vngues albi puri eburnei quid monstrant.</i>	33. b
<i>Vngues pallidi, subalbidi quid doceant.</i>	33. c
<i>Vngues eburnei colore, & naturam cerebri notant.</i>	34. a
<i>Vnguis pallidus, & digitus frigidus malus.</i>	34. c
<i>Vnguis fuscus lividus niger quid sibi velit.</i>	34. c
<i>Vnguis cum splendore fuscus, quid de hoc chyromante.</i>	35. b
<i>Vnguium colores in mulieribus, & viris ijdem varia significant.</i>	35. c
<i>Rosens purus diaphanus quid in viris.</i>	36. a
<i>Parvus rubens in mulieribus quid notat.</i>	36. c
<i>Vnguium qualitates secundum chyromantiam.</i>	37. a
<i>Vnguis color rosens quomodo à purpureo distinguatur.</i>	37. ab
<i>Vngues qui re curvi, qui plani sint, & quid notent.</i>	39. bc
<i>Vngues plani in feminis, & præcipuè nasum sinum habentibus quid indicent.</i>	40. a
<i>Vnguium nodi quid in viris, & quid in feminis docent.</i>	41. ab
<i>Vngues ex Hippocrate venarum, arteriarum, & nervorum extremitates coniungunt.</i>	45. c
<i>Vngues plani obscuri quid secundum chyroman. significant.</i>	44. b
<i>Vnguium canaliculi, & costa quid importent.</i>	42. a
<i>Vngues orbiculares, vel quadrati quid notent.</i>	42. b
<i>Vngues inæquales gibbosi concavi.</i>	43. a
<i>Veri plures species.</i>	64. bc

F I N I S.

Errata

ox	pag. 1.c	&
& ram	2.b	etiam
qui dicitur	3.a	Quid igitur
despicitur	4.a	despicitur
opposita	4.b	opposito
callius	5.b	callias
fitum	6.a	fitum
Maiula	7.a	Macula
epar	9.b	hæparific semper
qua	12.a	quæ
ficciores quædam	1.a	ficciores, quædam
Nô succederet ne	20.c	Ne nô succederet,
illum	20.b	illud
in vtilis	24.a	inutiles
da ait	26.c	dabit
à quoq;	29.b	à quoquam
significat	30.c	significat
calidus	33.c	callidus

Correcta.

quærus	35.a	querulus
violenta	35.c	violenta
præambitione		præ ambitione
pag.	39.a	
pol lentem	44.a	pollentem
laborabitur val		laborabit valde,
de	49.b	
In publice	51.a	dele in
de maxime	51.b	de maxima
percuntatorem		percontatorem
pag.	55.b	
pmotionu	57.	prænotionum
Quoniam ex in		Dele ex, qui in se
se	58.a	ipsis
addæ	70.b	Adde
stelle	70.c	stellæ
est id	71.72	& id

D. Ægidius Polus R. Pœnit. Pro Illustrissimo,
& Reuerendissimo D. Card. Archiepisc.
Bononiæ.

Imprimatur

Fr. Hieronymus Onuphr. Pro Reuerendis.
P. Inquisit. Bonon.

